



SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET

ÅRSRAPPORT  
2021





# INNHOOLD

---

<b>1.</b>	<b>Leders beretning</b>	04
<b>2.</b>	<b>Introduksjon til virksomheten og hovedtall</b>	07
	Samfunnsoppdrag	09
	Omtale av organisasjon og ledelse	10
	Nøkkeltall SKM	14
<b>3.</b>	<b>Årets aktiviteter og resultater</b>	15
	Samlet vurdering av resultater, mål og ressursbruk 2021	16
	Delmål 1 – Allmennheten har tillit til forsvarlig saksbehandling i SKM	18
	Delmål 2 – Effektiv saksbehandling med rettidige avgjørelser	19
	Saksbehandlingstid sikkerhetsklarering 2021	21
	Sikkerhetssamtaler og negative avgjørelser i 2021	23
	Innsyn og klage	24
	Særskilte oppgaver i tildelingsbrev 2021	24
	Delmål 3 – Økt kompetanse og kvalitet innen personellsikkerhet	26
<b>4.</b>	<b>Styring og kontroll i virksomheten</b>	27
	Overordnet redegjørelse og vurdering av internkontrollen	28
	Sikkerhetskultur	30
	Evaluering av om formålene med opprettelsen av SKM er nådd	31
	Saker fra Riksrevisjonen, EOS-utvalget og evt. Sivilombudsmannen	34
	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	35
<b>5.</b>	<b>Vurdering av framtidsutsikter</b>	37
<b>6.</b>	<b>Årsregnskap</b>	41
	Ledelseskommentar årsregnskap 2021	43
	Prinsippnote årsregnskapet	45
	Bevilgningsrapporteringen	46
	Artskontorrapporteringen	47



**“Uten dedikerte ansatte, som også i 2021 har nedlagt en viktig og god innsats, ville det ikke vært mulig å opprettholde en samlet god måloppnåelse.”**

Utgangspunktet for Sivil klareringsmyndighet (SKM) sitt arbeid i 2021 er godt beskrevet i SKMs tildelingsbrev, gitt av Justis- og beredskapsdepartementet 22. desember 2020. Det setter mål, styringsparametere og oppgaver for virksomhetsåret, det stiller krav til styring og kontroll og det beskriver virksomhetens hovedutfordringer. Dessverre viste det seg at antagelsen om at SKM måtte forvente å håndtere utfordringer knyttet til korona også i 2021 traff så altfor godt. Ekstra utfordrende er det når vi er relativt få på hvert enkelt fagområde, og at saksbehandlingen på våre informasjonssystemer ikke åpner opp for hjemmekontor.

For koronapandemien har vært krevende, også gjennom 2021. Det har utfordret alle ledd i organisasjonen, og på mange måter – og i mange saker – har vi måttet gjøre en ekstra innsats for å komme til mål på en akseptabel måte. For det har vi klart, og min samlede vurdering er at vi har hatt god styring og kontroll gjennom året, og at måloppnåelsen til SKM i 2021 er god. Tildelte ressurser er prioritert inn i saksbehandling av klareringssaker, og resultatet er at vi har redusert både den totale restansesituasjonen og gjennomsnittlig saksbehandlingstid sammenlignet med 2020. Vi har også ferdigstilt et nødvendig og krevende byggeprosjekt, som har ført til at vi nå disponerer mer og godt tilpasset areal for våre oppgaver. Bemanningen er økt noe, og vi har fått tilført våre nyansatte en god grunnkompetanse innenfor personellsikkerhetsfaget. I sum gjør dette oss bedre forberedt på 2022.

2021 var det siste året hvor mange av våre anmodende virksomheter kunne benytte en overgangsordning for å anmode om sikkerhetsklarering i forbindelse med behov for tilgang til skjermingsverdig objekt. Vi la derfor til grunn ved årets start at denne forespørselen ville avta samtidig som vi ville motta flere saker om adgangsklarering etter at departementer hadde fattet flere vedtak om bruk av dette sikkerhetstiltaket. Den antagelsen viste seg å ikke stemme - det ble ikke fattet mange vedtak. Av den grunn ble heller ikke

---

porteføljen som først antatt. Vi vet nå at dette vil endres gjennom 2022, og forbereder oss på endringer i porteføljen og en økning i volum på saker om adgangsklarering.

Nye oppgaver, kombinert med digitalisering og endring av arbeidsprosesser, krever at organisasjonen evner å raskt omstille seg for å kunne nyttiggjøre seg av de muligheter som oppstår. Som del av dette har vi hatt et løpende høyt engasjement i pågående digitaliseringsprosjekt, som vi forventer vil gi oss nødvendige og gode gevinster i tiden som kommer. SKM er helt avhengig av å forbedre, forenkle og fornye rammeverket og verktøyet som vi jobber med. Måloppnåelse på dette området søkes gjennom innspill til og samarbeid med fagmyndigheten, som er prosess- og prosjekteier også for digitalisering av klareringsprosessen.

Gjennom 2021 har vi vurdert om formålene med opprettelsen av SKM er nådd. Vår vurdering er at opprettelsen av SKM var riktig og nødvendig, og at sammenslåingen av mange klareringsmyndigheter var hensiktsmessig også for å kunne sikre oppfyllelse av nye krav satt i ny lov om nasjonal sikkerhet. Vår erfaring tilsier at det fremdeles er

formålstjenelig å gjøre forbedringer i dagens regelverk. SKM vil derfor også i 2022 søke å oppnå endringer for å sikre en raskere og mer effektiv saksbehandling med god rettsikkerhet.

I tråd med SKMs strategi for 2021-2024, er mitt hovedintrykk at våre ansatte etterlever våre felles verdier gjennom å være profesjonelle, pålitelige og engasjerte. Uten dedikerte ansatte, som også i 2021 har nedlagt en viktig og god innsats, ville det ikke vært mulig å opprettholde en samlet god måloppnåelse. Året avsluttes med et lite mindreforbruk på 1 %, og en forståelse for at året har vært krevende for mange. Jeg føler meg trygg på at motivasjonen for samfunnsoppdraget og godt engasjement vil bidra til at vi både utvikler oss videre og evner å løse viktige oppgaver også i 2022.

Moss, 15. februar 2022



**Gudmund Gjølstad**

Direktør Sivil klareringsmyndighet





## KAPITTEL 2

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN  
OG HOVEDTALL





## SAMFUNNSOPPDRAG

---

Sivil klareringsmyndighet (SKM) er et direktorat og forvaltningsorgan under Justis- og beredskapsdepartementet. Som den sentrale klareringsmyndigheten i sivil sektor, behandler SKM alle typer klareringssaker og tilhørende oppgaver innenfor fagområdet personellsikkerhet.

Hovedmålet til SKM er å bidra til beskyttelse av våre nasjonale verdier ved å redusere risikoen for innsidere, både bevisste og ubevisste. Verdiene skal beskyttes mot blant annet spionasje, sabotasje og terrorhandlinger, og klarering av personell i eller tilknyttet de anmodende virksomhetene er et viktig forebyggende sikkerhetstiltak.

SKM skal ivareta nasjonale sikkerhetshensyn samtidig som rettidige avgjørelser og den enkeltes rettssikkerhet ivaretas. Gjennom håndtering av sikkerhetsklareringer og adgangsklareringer foretar SKM personkontroller og vurderinger av enkeltpersoners sikkerhetsmessige skikkethet. Avgjørelsene danner grunnlaget for hvorvidt personer får tilgang til informasjon, informasjonssystemer eller objekter som har betydning for Norges sikkerhet.

Arbeidet vårt har vært knyttet direkte opp mot to av de overordnede målene for justis- og beredskapssektoren, gjeldende for 2021 (Prop 1 S (2020-2021)):

- **Rettsikkerhet**
- **Trygghet i samfunnet**

SKM har lagt vekt på egne strategiske mål i dette arbeidet:

- **Kunnskapsbasert forebygging**

Vi skal gjennom riktig kompetanse sikre trygghet i samfunnet i en tid hvor trusselbildet stadig er i endring. I tråd med regelverket skal vi fatte riktige avgjørelser, slik at personell som får tilgang til skjermingsverdig informasjon og objekter er vurdert på en måte som ivaretar nasjonale sikkerhetshensyn

- **Effektiv saksbehandling**

Vi skal sørge for rettidige avgjørelser, likebehandling og rettssikkerhet. Vi skal videreutvikle direktoratet slik at vi evner å møte økt oppdragsmengde med samme kvalitet.

- **Relevant aktør**

Vi skal være en kompetent klareringsmyndighet som bidrar til faglig utvikling og god ressursutnyttelse gjennom hele personellsikkerhetskjeden.

Det er i virksomhetene nasjonale verdier forvaltes og beskyttes, og SKM bidrar med en sentralisert og uavhengig vurdering av ansattes sikkerhetsmessige skikkethet. For at vi skal nå våre mål og skape gjenkjennbare effekter for samfunnet og brukerne, er vi avhengig av samarbeid. Dialog med andre aktører, og samarbeid med fagmyndighet, andre klareringsmyndigheter og våre anmodende virksomheter er derfor en naturlig og nødvendig forutsetning for at vi skal lykkes i vårt arbeid.

## OMTALE AV ORGANISASJON OG LEDELSE

---

**SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET** er lokalisert i Moss, og er organisert i tre enheter.

*Direktør: Gudmund Gjølstad*

**AVDELING FOR VIRKSOMHETSSTYRING OG STØTTETJENESTER** har et særskilt ansvar for at virksomheten følger opp og rapporterer på forpliktelser som gjelder virksomhets- og økonomistyring, kvalitetssikring og internkontroll, IKT-leveranser, sikkerhet, medbestemmelse, HR, HMS og kommunikasjon. Avdelingen har også et eget kvalitetssikringsteam, som blant annet bidrar til å sikre riktig regelverksforståelse og likebehandling av klareringssaker i SKM. Dette teamet bestående av jurister er også ansvarlig for klagesaksbehandling i SKM.

*Avdelingsdirektør: Therese Brogård*

**SEKSJON FOR VURDERING OG KONTROLL** har ansvar for saksbehandling og avgjørelser i saker om både adgangsklarering og sikkerhetsklarering. Seksjonen gjennomfører sikkerhetssamtaler der det er nødvendig. I tillegg utfører seksjonen andre oppgaver relatert til personellsikkerhet, inkludert håndtering av spørsmål rundt autorisasjon for BEGRENSET.

*Seksjonssjef: Anne Grete Grønlien*

**SEKSJON FOR INFORMASJONSFORVALTNING OG VIRKSOMHETSKONTAKT** har ansvar for informasjonsforvaltning og dokumentfangst i virksomheten. Seksjonen har ansvar for prioritering og innledende vurdering og kontroll av klareringssaker. Videre har seksjonen et særskilt ansvar for generell virksomhetskontakt, råd og veiledning til anmodende virksomheter. Seksjonen bidrar til utviklings- og forbedringsarbeid for og i virksomheten, deltar i prosjekter og gir virksomheten og anmodende virksomheter beslutningsstøtte gjennom statistikk, ulike rapporter og analyseprodukter.

*Seksjonssjef: Geir Paulsrud*

## ORGANISASJONSUTVIKLING

---

Høsten 2020 startet SKM en OU-prosess med en målsetting om å utvikle en fremtidsrettet organisasjonsstruktur som ville gjøre oss i stand til å håndtere en videreutvikling og effektivisering av dagens oppdragsportefølje. Denne prosessen ble ferdigstilt våren 2021, og med virkning fra 01.05.2021 innførte vi en endret organisasjonsstruktur. Endringen medførte ingen formell endring av organisasjonskart, men det ble gjort strukturelle endringer som har bidratt til mer hensiktsmessige grensesnitt mellom de ulike enhetene. To av enhetene har endret navn for i større grad å gjenspeile enhetenes ansvarsområder og oppgaver.

SKM søker kontinuerlig å fokusere på forbedring og utvikling for å sikre best mulig effektiv ressursutnyttelse i tråd med samfunnsoppdraget. Det er samtidig nødvendig at vi er godt forberedt på varslede endringer i oppgaveporteføljen, også når omfang og innhold ikke er avklart. SKM har videre en forventning om at prosjekt digitalisering av klareringsprosessen (DKP) vil gi gevinster og endringer for klareringsmyndighetene. Justering av arbeidsprosesser, parallelt med endringer i oppgaver, vil kreve at virksomheten også fremover opprettholder sin evne til å omstille seg raskt. Videreutviklingen av organisasjonen har, i tråd med styringsdialog og økt driftsramme, ført til en parallell prosess med utvidelse av våre lokaler.

## UTVIDELSE AV LOKALER

---

Ved etableringen av SKM i januar 2018 hadde virksomheten midlertidige lokaler i Oslo i påvente av ferdigstillelse av permanente lokaler i Moss. November 2018 flyttet SKM inn i nye og moderne lokaler, tilpasset virksomhetens daværende behov.

Det ble gjennom god styringsdialog med departementet raskt gitt signaler om at SKM skulle få tilført nye oppgaver, og i et supplerende tildelingsbrev for 2020 ble SKM tilført en midlertidig økt bevilling. Disse midlene skulle blant annet benyttes til å innhente ekstra personellressurser og foreta

nødvendige justering av fasiliteter (EBA-justeringer). Fra og med 2021 ble SKM videre tildelt en tilsvarende varig økning av disponibel ramme.

For SKM har det vært utfordrende å håndtere en krevende prosess med utvidelse av egne lokaler, spesielt da alt av planlegging, gjennomføring og overtagelse har skjedd i løpet av korona-pandemien. Gjennom god styring og godt prosjektarbeid ble prosjektet løst innenfor økonomiske rammer og i tid slik at vi kunne gjennomføre en planlagt oppbemanning siste halvår.



Nye, moderne og lyse lokaler med cellekontorer. Cellekontorer er viktig for ansatte som jobber med sensitiv eller gradert informasjon.

## PERSONALSTATISTIKK

---

### Ansatte

Ved starten av 2021 hadde vi 34 ansatte og i løpet av året har vi hatt en planlagt bemanningsøkning for å tilpasse endringer i oppgaveporteføljen. Pr. 31.12.2021 var vi 42 ansatte. Av disse var 41 fast ansatt og 1 midlertidig ansatt. De ansatte består av 28 kvinner og 14 menn. Gjennomsnittsalderen i virksomheten var på 39 år.

### Årsverk

Antall årsverk har økt fra 32,2 i 2020 til 37,0 i 2021. Endringen skyldes planlagt oppbemanning knyttet til økning i arbeidsmengde og økt kompleksitet i saksbehandlingen. Økningen i antall årsverk er ikke like markant som endringen i antall ansatte. Dette skyldes at mange av de nyansatte tiltrådte sine stillinger siste halvår i 2021.

### Sykefravær

Det totale sykefraværet i 2021 har vært på 3,5 prosent. Av dette utgjorde 1,9 prosent egenmeldt fravær, mens 1,6 prosent var legemeldt. Sykefraværet har gått noe ned sammenlignet med det totale sykefraværet i 2020 som var på 4,1 prosent.

SKM er godt tilfreds med det lave sykefraværet og at det i tillegg viser en nedgang sammenlignet med 2020. Samtidig har vi til tider hatt mye administrativt arbeid knyttet til tilrettelegging for ansatte som har hatt ulike behov i forbindelse med den pågående pandemien. SKM er en virksomhet med krav til særlig stor grad av fysisk tilstedeværelse på arbeidsplassen for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag. Dette har i perioder medført betydelig ekstraarbeid knyttet til håndteringen av de ulike smitteforebyggende tiltakene fra sentrale myndigheter, nødvendige interne tiltak for å kunne opprettholde forsvarlig drift, samt krav til tilrettelegging ved behov for testing, vaksinerings og gjennomføring av karantene. Ulike kommuner har gitt ulike føringer og anbefalinger, og det er vår opplevelse at det i liten eller ingen grad har blitt tatt hensyn til at SKM er definert som en samfunnskritisk virksomhet når medarbeidere har vært i dialog med sine respektive

kommuner. Dette har ført til et økt behov for dialog og veiledning internt i virksomheten, og med et ekstraordinært press på ledere.

I perioder med høyt sykefravær, og annet fravær som følge av pandemien, har det vært et større behov for fleksibilitet enn normalt knyttet til utførelse av arbeidsoppgaver. I sum har enkelte medarbeidere opplevd et betydelig arbeidspress.

### Samarbeid på arbeidsplassen

Samarbeid med verneombud, tillitsvalgte og ansatte har vært gjennomgående godt, og dette har bidratt til at vi i fellesskap har løst ulike utfordringer som har oppstått i løpet av året. Pandemien har satt sitt preg på HMS-arbeidet, med behov for løpende vurdering av både smitteforebyggende tiltak og risiko for smitte. Verneombudet har bidratt aktivt med gode innspill til arbeidsgiver.

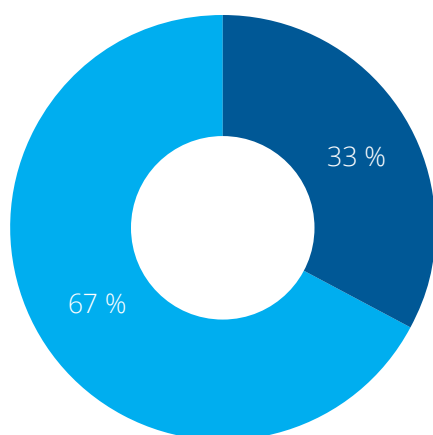
### Likestilling og lønnsforskjeller

Det er kjønnsbalanse i ledergruppen, med to kvinner og to menn. Både antallet kvinner og menn har økt i 2021 i forbindelse med oppbemanning. Andelen menn har gått noe ned fra 35 prosent i 2020 til 33 prosent i 2021. Kvinners andel av menns lønn har økt fra 2020 til 2021, og det er ikke avdekket usaklige lønnsforskjeller mellom kjønnene.

I kunngjøringstekstene har virksomheten alltid med en mangfoldserklæring, men SKM har ikke aktivt oppfordret kandidater av et bestemt kjønn om å søke. Kjønnbalanse har likevel vært et av flere elementer som har blitt vurdert i rekrutteringsprosesser.

I virksomhetens lokale lønnspolitikk er det et mål at ansatte skal få lik lønn for likt arbeid, og at kvinner og menn skal ha lik lønnsutvikling. Lønns- og personalpolitikken skal bidra til at alle arbeidstakere har mulighet til karrieremessig utvikling, uavhengig av kjønn. Samtidig skal lønn og stillingskode gjenspeile innhold, ansvar, kompleksitet og krav til kompetanse og resultater i stillingen.

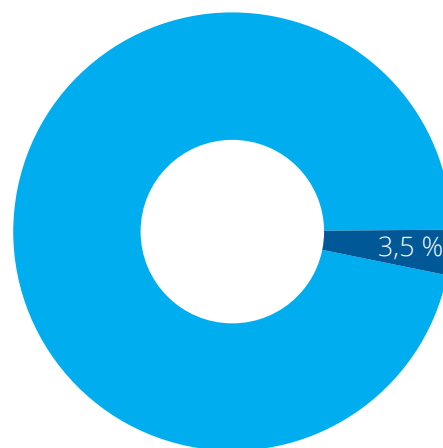
### Kjønnsfordeling



Kjønnsfordelingen har ikke forandret seg vesentlig siden 2020.

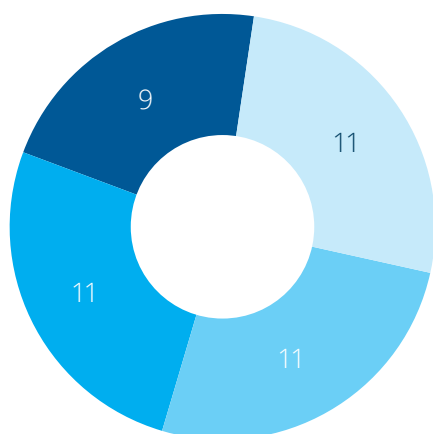
■ Menn  
■ Kvinner

### Sykefravær



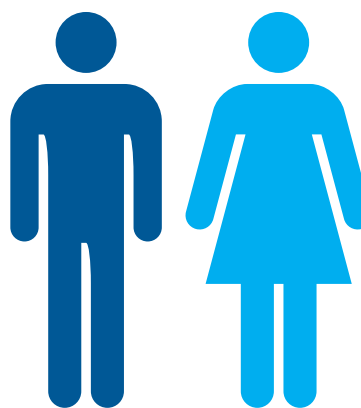
Det totale sykefraværet i 2021 har vært på 3,5 prosent.

### Aldersfordeling 2021



■ 20 - 29 år   ■ 40 - 49 år  
■ 30 - 39 år   ■ 50 - 70 år

### Ansatte 2021



Gjennomsnittsalderen i virksomheten var på 39 år.  
Det var 42 ansatte ved utgangen av 2021.

## NØKKELTALL FRA REGNSKAPET

---

	2021	2020
Antall årsverk	37,0	32,1
Samlet tildeling post 01-99	48 115 000	41 324 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	99,0 %	99,7 %
Driftsutgifter	44 736 860	39 918 159
Lønnsandel av driftsutgifter	70,2 %	67,2 %
Lønnsutgifter per årsverk	848 283	836 638

Lønnsutgifter inkluderer arbeidsgiveravgift, pensjonsutgifter og sosiale utgifter

## NØKKELTALL FRA SAKSBEHANDLING I KLARERINGSsAKER

---

- Totalt ble 7000 saker om klarering behandlet
- I 142 saker ble det gitt ingen klarering. I 141 ble det fattet en negativ avgjørelse med vilkår/stillingsklarering – slik at klarering ikke ble innvilget som forespurt
- Det ble gjennomført 178 sikkerhetssamtaler
- SKM mottok 48 klager på negative avgjørelser, og ferdigbehandlet 54
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på anmodning om innsyn var 8 dager, mot 7 dager i 2020
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på forespørsel om sikkerhetsklarering var 53 dager, mot 62 dager i 2020
- I forbindelse med DKP – digitalisering av klareringsprosessen - behandlet SKM totalt 473 saker for enkelte virksomheter i ny digital løsning, og av disse ble 259 også innhentet gjennom bruk av Altinn



## KAPITTEL 3

### ÅRETS AKVITETER OG RESULTATER

# SAMLET VURDERING AV RESULTATER, MÅL OG RESSURSBRUK 2021

Sivil klareringsmyndighet har i 2021 både av naturlige og nødvendige hensyn prioritert saksbehandling av klareringssaker. SKM har særlig bidratt til å nå følgende mål:

- **Rettsikkerhet**
- **Trygghet i samfunnet**

## Overordnet utfordring

Den største utfordringen til klareringsmyndigheten er å balansere hensynet mellom å opplyse sakene så godt som mulig med kravet om å treffe rettidige avgjørelser på en effektiv måte. Dette påvirker ressursbruk og saksbehandlingstid, og i arbeidet med å redusere sårbarheten i samfunnet skal SKM sørge for at vurderingene ivaretar nasjonale sikkerhetshensyn slik at risikoen for innsidere reduseres. For SKM er det derfor en nødvendighet at kvaliteten på informasjonsgrunlaget økes fremover, slik at vi evner å behandle saker med en nødvendig effektivitet som sikrer at personell med reelle behov for tilgang til informasjon og objekter kan gis en slik tilgang. SKM har i 2021 erfart at kompleksiteten i saksbehandlingen fremdeles er høy, og at det innenfor dette virksomhetsåret ikke er foretatt endringer i skjemaer, veiledninger, regelverk eller digitale løsninger som har gitt gevinster for SKM sitt arbeid på kort sikt.

## Aktiviteter

I 2021, som i sin helhet har vært preget av koronapandemien, har SKM i hovedsak behandlet tilsvarende saksvolum som i 2020. Det har vært en liten økning i volum totalt sett, samt en viss økning i kompleksitet.

Totalt ble ca. 7000 saker om adgangs- og sikkerhetsklarering behandlet i 2021. Dette har skjedd parallelt med at SKM har utvidet sine lokaler, ansatt nye saksbehandlere og bygget opp noe økt saksbehandlerkapasitet og kompetanse.

- Sikkerhetsklarering  
I 283 saker om sikkerhetsklarering (nye og innkommende opplysninger) kom SKM til en delvis

eller helt negativ avgjørelse. Det innebærer at det ble vurdert til å være en for stor sikkerhetsmessig risiko å gi klarering som forespurt av virksomhetene. Av disse var 252 avgjørelser knyttet til ordinære forespørsler, mens 31 av avgjørelsene var knyttet til saker hvor det kom frem nye opplysninger under en gyldig klareringsperiode. Ca. 50 % av sakene var helt negative avgjørelser.

- **Innsyn**  
SKM mottok 46 anmodninger om innsyn. Disse ble besvart med et gjennomsnitt på 8 kalenderdager, og SKM opprettholder en rask svartid i disse sakene for å bidra til å ivareta den enkeltes rettsikkerhet på en best mulig måte.
- **Sikkerhetssamtaler**  
SKM gjennomfører sikkerhetssamtaler kontinuerlig gjennom året. Dette er en metode som benyttes i saker hvor det er tvil om den sikkerhetsmessige skikketheten, og hvor det kan være behov for å innhente eller verifisere opplysninger som benyttes i våre vurderinger. SKM er spesielt tilfreds med å ha klart å opprettholde et høyt aktivitetsnivå med slike samtaler, samtidig som det har vært spesielt ressurskrevende og utfordrende grunnet korona.
- **Samarbeid med FSA**  
I 2021 har SKM videreført et godt samarbeid med klareringsmyndigheten i Forsvaret (FSA), og sammen bidrar vi til likebehandling gjennom felles tilnærming til sektoruavhengige problemstillinger.
- **Innspill til fagmyndigheten**  
NSM har i 2021 videreført ulike arenaer for å bidra til likebehandling og økt rettsikkerhet, selv om aktivitetsnivået har vært noe redusert. SKM har deltatt på disse og gitt en rekke innspill til utvikling av lov, forskrift, veiledninger og saksbehandlingsverktøy. SKM har også fremmet ønsker om enkelte avklaringer knyttet til regelverk og saksbehandling.



- Kommunikasjon via NBN  
SKM har gjennom 2021 videreført bruken av Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) som kommunikasjonsmiddel, og har for flere anmodende virksomheter flyttet en tidligere papirbasert kommunikasjon over til en sikrere kommunikasjonsplattform med raskere informasjonsformidling. Dette har redusert tid medgått til postgang, og fører til at sakene kommer raskere til behandling.

### Kompetanse

Nødvendig kompetanse for å kunne arbeide med personellsikkerhet på en god måte, etableres over tid. For SKM som klareringsmyndighet innebærer det at endringer i bemanningsbehovet ikke kan løses raskt, men fordrer forutsigbarhet og anledning til å bygge nødvendig kompetanse gjennom en kombinasjon av interne og eksterne tiltak. For at klareringsmyndigheten skal fungere som en reell bidragsyter i det forebyggende sikkerhetsarbeidet er det også nødvendig med kunnskap om trusselbildet vi står overfor som samfunn. De ulike sårbarheter vi mennesker har og som utgjør en personellmessig risiko må forebygges, avdekkes og håndteres i hele personellsikkerhetskjeden. Relevant kompetanse er derfor viktig også ute i de anmodende virksomhetene.

SKM har siden etableringen søkt å gjennomføre alle tilrettelagte kurs hos fagmyndigheten. Dette er videreført i 2021, og selv om det skjer både en utskiftning av personell samtidig som bemanningen økes noe, har SKM i dag en dekningsgrad på obligatoriske kurs som er svært høy. Samtlige saksbehandlere i SKM har derfor blant annet både samtalekurs 1 og 2 i regi av NSM. For SKM er det viktig å jobbe videre med kompetanse og kunnskapsheving, og med hele personellsikkerhetskjeden som målgruppe. Daglig gir vi mye råd og veiledning til våre anmodende virksomheter, og vi anser at dette er en viktig aktivitet for å skape de forebyggende effekter som kun et godt samarbeid mellom alle aktører i personellsikkerhetskjeden kan gi.

### Digitalisering

Deltakelse i fellesprosjektet «digitalisering av klareringsprosessen» anser SKM som både nødvendig og avgjørende for at

klareringsinstituttet skal kunne levere på sitt samfunnsoppdrag i tiden fremover. Uten en nødvendig modernisering av kilder, verktøy og prosesser vil vi ikke være i stand til å løse utviklingen i kompleksitet, saksmengde og krav til hurtig digital saksbehandling i tiden foran oss. SKM har også gjennom 2021 deltatt både som fast medlem i prosjektrådet i tillegg til å gi faglige innspill gjennom deltakelse i ulike arbeidsgrupper. Arbeidet anses som omfattende og foreløpig har det ikke utløst gevinster for SKM. I dag innebærer digitaliseringen at SKM må arbeide i to parallelle spor, noe som skaper merarbeid og ulike arbeidsprosesser som krever kontinuerlig oppdatering. SKM har gjennom 2021 behandlet en rekke pilotsaker, det vil si reelle klareringssaker gjennom en alternativ løsning hvor NBN og deretter også Altinn er benyttet. Totalt har SKM håndtert 473 saker via NBN som en del av prosjektet, og av disse er 259 også kjørt gjennom ny Altinn-løsning. Dette har gitt både SKM og prosjektet som helhet verdifull erfaring. Arbeidet gir oss som klareringsmyndighet en anledning til å gi prosjektet tilbakemeldinger fortløpende og før en større andel av sakene flyttes over til denne nye plattformen.

Dette utviklingsarbeidet vil gi en økt kvalitet i grunnlaget for vår saksbehandling, og det forenkler arbeidet i første omgang ute hos de anmodende virksomhetene og for de som skal klareres. For SKM blir det viktig i det videre arbeidet å sikre at gevinster fra prosjektet kan gi effekter som reduserer et mulig fremtidig ressurspådrag hos klareringsmyndighetene, og at sluttproduktet blir raskere klareringsavgjørelser med høy kvalitet. Basert på erfaringer i 2021 har SKM grunn til å tro at også 2022 vil kreve mye av vår organisasjon, spesielt for å håndtere flere parallelle prosesser samtidig som egen organisasjon må utvikles og endres tilsvarende. Digitaliseringen legger til rette for å kunne håndtere et større volum raskere, og med høy kvalitet. Samtidig må klareringsmyndigheten ressurssettes til å håndtere et potensielt økende volum av sikkerhetssamtaler, samtidig som klagesaksbehandlingen også forventes å øke når flere personer skal gjennom en sikkerhetsmessig skikkethetsvurdering.

### DELMÅL 1 – ALLMENNHEITEN HAR TILLIT TIL FORSVARLIG SAKSBEHANDLING I SKM

---

SKM søker i alle saker å bidra til god rettssikkerhet for den enkelte og samfunnets tillit til forsvarlig saksbehandling. Det gjør vi gjennom å behandle hver klareringssak individuelt, med høy kvalitet og stort fokus på likebehandling. Vår organisering, med en egen fagseksjon som gjennomfører sikkerhetsmessig skikkethetsvurderinger og et adskilt uavhengig kvalitetssikringsteam, bidrar til intern kontroll og en reell klagesaksbehandling i de saker som blir påklaget. SKM har i 2021 behandlet 54 klager på realitetsavgjørelser i klareringssaker. Av disse ble 8 delvis etterkommet gjennom klagesaksbehandling internt i SKM, mens 46 saker ble oversendt til NSM for behandling. Til sammenligning ble det i 2020 oversendt 41 slike saker til NSM.

- Gjennom 2021 har SKM mottatt 12 klagesaker tilbake fra NSM. Av disse er 7 opprettholdt, i 2 er negativ avgjørelse opprettholdt mens karantenetiden er noe justert. 3 saker er opphevet, hvor SKM ble bedt om å opplyse eller redegjøre ytterligere for vurdering i sak noe mer. Det var ingen omgjøringer etter klagesaksbehandling.
- SKM har i 2021 også mottatt 2 klagesaker i innsynssaker fra NSM. Ingen av sakene er prinsipielt endret, men det er gitt noe mer innsyn i enkelte dokument. I en av sakene er det også kommentert at SKM har gitt for mye innsyn.
- SKM har gjennom 2021 ikke mottatt andre tilbakemeldinger som indikerer at vi behandler saker på en annen måte enn øvrige klareringsmyndigheter. Vi har heller ikke mottatt tilbakemeldinger om at vi har feil regelverksforståelse eller praksis i våre sikkerhetsmessige skikkethetsvurderinger. Samtidig ligger det en skjønnsutøvelse i alle vurderinger, og SKM gjennomgår derfor samtlige tilbakemeldinger og evalueringer, fra både NSM og EOS-utvalget, i tillegg til domsavgjørelser for å søke å raskt implementere endringer der det viser seg aktuelt.

Overfor den enkelte tilstreber SKM å tilby god veiledning i forbindelse med informasjonsinnhenting for å opplyse saker og når endelig avgjørelse foreligger. Vi informerer alle om gjeldende klagerettigheter, og vi har en svært lav terskel for å imøtekomme behov for utsatte frister.

Det er i 2021 også gjennomført to interne undersøkelser. Den ene tar for seg dagens saksbehandling og sammenligner denne med praksis i nå avviklede klareringsmyndigheter. Den andre var en intern gjennomgang av positive saker med fokus på kvalitet og likebehandling. Begge gir indikasjoner på viktigheten av god sporbarhet og notoritet i saksbehandlingen, og at dette er det viktigste enkelt-tiltaket som enkelt har bidratt til å ivareta den enkeltes rettssikkerhet. Det vises til utfyllende informasjon under spesielt «evaluering av om formålene ved opprettelsen av SKM er nådd».

SKM søker kontinuerlig å få avklart en rekke faglige spørsmål, knyttet til både regelverksforståelse og utvikling av skjemaer og veiledninger, ved å sende henvendelser til fagmyndigheten. Vi mener at det på enkelte områder er formålstjenlig med presiseringer, eller endringer i regelverket, for å kunne ivareta rettssikkerheten til den enkelte på en enda bedre måte, samtidig som saksbehandlingstiden kan reduseres.

Uavhengig av utfallet i enkeltstående klareringssaker, søker SKM å ha en god dialog med både hovedpersoner og virksomheter. Gjennom tilgjengelighet og profesjonalitet ønsker vi å synliggjøre at vi utgjør et kompetent fagmiljø. Vi utveksler våre erfaringer med spesielt FSA, og som de to største klareringsmyndighetene bidrar vi sammen for å utvikle prosesser og rutiner.

### DELMÅL 2 – EFFEKTIV SAKSBEHANDLING MED RETTIDIGE AVGJØRELSER

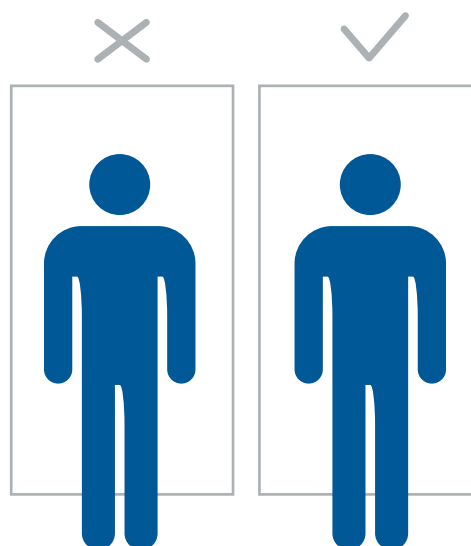
#### Det nye sikkerhetstiltaket adgangsklarering

Adgangsklarering er et eget og relativt nytt sikkerhetstiltak for å sikre grunnleggende nasjonale funksjoner. Ordningen er hjemlet i lov om nasjonal sikkerhet tilsvarende som sikkerhetsklareringer. For at forespørsel om enten ordinær adgangsklarering eller utvidet adgangsklarering kan fremsendes SKM må det foreligge et vedtak om bruk av ordningen fra ansvarlig departement.

Tidligere, og etter sikkerhetsloven av 20.mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhet §17b fjerde ledd, kunne Kongen bestemme at det kreves sikkerhetsklarering for den som skal gis adgang til skjermingsverdig objekt. Da ny sikkerhetslov trådte i kraft, ble det gitt overgangsregler for en rekke vedtak truffet med hjemmel i gammel lov, jf. ikraftsettingen. For vedtak truffet etter tidligere sikkerhetslov om krav til sikkerhetsklarering for adgang til objekt, ble det i bokstav e i overgangsreglene oppstilt en regel om at slike vedtak gjaldt inntil vedtak om krav til adgangsklarering etter ny sikkerhetslov (lov 1. juni 2018 nr. 24) var fattet, og senest innen 1. januar 2022. Dette betyr at det nå ikke lenger er anledning til å be om sikkerhetsklarering med hjemmel i overgangsordningen.

SKM erfarte ultimo 2021 at det for flere virksomheter ikke var fattet nye vedtak om adgangsklarering, noe som skapte et behov for ytterligere dialog og avklaringer med enkelte departementer og virksomheter. SKM informerte videre direkte til virksomhetene om at nye saker begrunnet i overgangsregelen ville bli avvist fra og med 1.1.2022, og vi forventer nå at det raskt i 2022 vil fattes flere vedtak – og da med en utvidet størrelsesorden enn hva som har vært omfanget tidligere – om enten ordinær eller utvidet adgangsklarering.

Implementeringen av adgangsklarering som virkemiddel er fremdeles nytt, både hva angår skjemaer og vurderinger. SKM har i 2021 ikke fattet noen negative avgjørelser i saker om adgangsklarering, og det har derfor heller ikke vært noen innsynssaker eller klagesaker i denne sakstypen. SKM er i dialog med fagmyndigheten om enkelte avklaringsbehov, noe som haster og er nødvendig for å sikre en effektiv og riktig saksbehandling videre i 2022. SKM er kjent med at det innen kort tid vil bli fattet nye vedtak om adgangsklarering, og vi er avhengig av at disse er godt koordinert med oss som riktig klareringsmyndighet slik at overgangsperioder, innføringsperioder og eventuelle kapasitetsutfordringer kan søkes avklart tidlig. Det er ved årsskiftet en restanse på 44 slike saker, og grunnet lav saksmengde utarbeides det ikke ytterligere statistikk for 2021 for denne sakstypen.

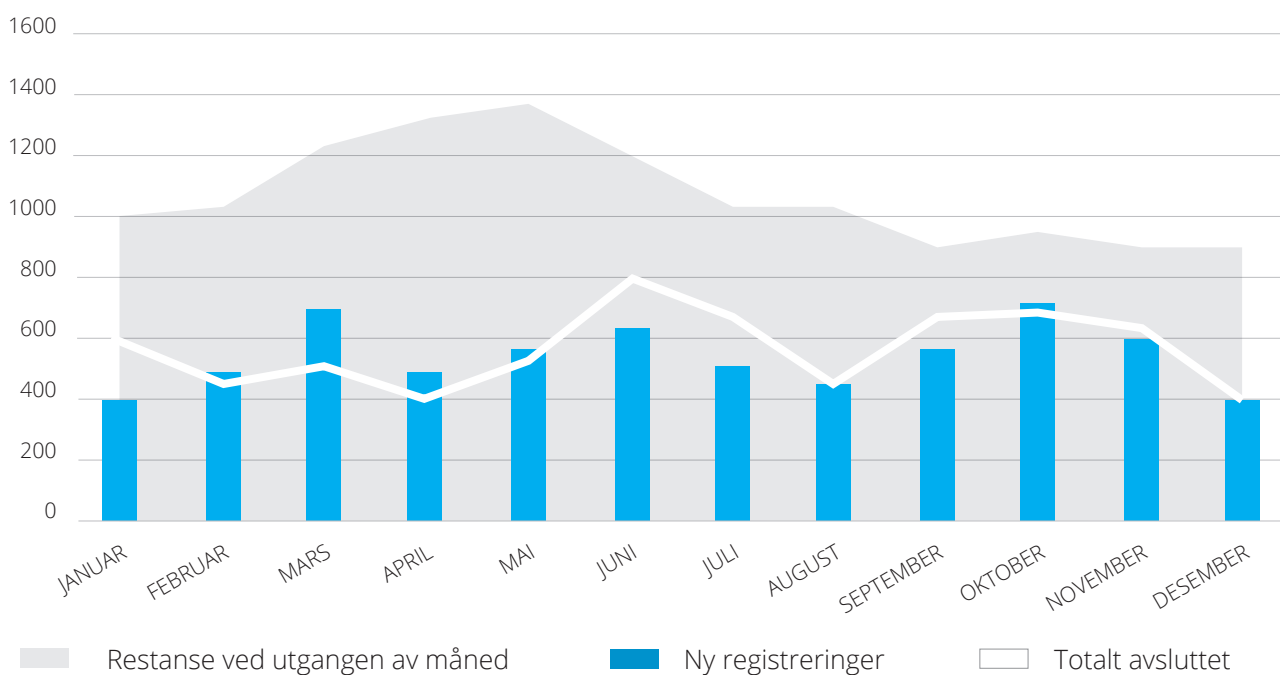


## Hovedaktivitet

Kjerneoppgaven til SKM i 2021 har vært å håndtere forespørsler om sikkerhetsklarering. Oppgaven starter ved mottak av forespørsel, hvor det fremdeles er en oppgave å vurdere om det eksisterer et reelt behov for klarering – og dermed grunnlag for å starte en personkontroll. Kvaliteten på forespørselsskjemaene som virksomhetene fyller ut har økt i kvalitet siden 2019. Samtidig er fremdeles mangler, feil utfylling og udokumenterte begrunnelser årsaker til at saker må sendes i retur til anmodende virksomhet. Dette er en åpenbar tidstyv i arbeidet, og bidrar til merarbeid for flere aktører. Isolert sett i sakstypen nye forespørsler om sikkerhetsklarering har 309 saker blitt avvist, henlagt, eller avgjort uten realitetsbehandling.

Disse sakene inngår ikke i volum på avgjorte saker, men krever allikevel hver for seg individuell vurdering og saksbehandling.

Tabellen under viser at vi i 2021 innledningsvis fikk en vesentlig økning i vår totale restanse, før denne gradvis ble redusert og stabilisert siste halvår. Statistikken viser også at SKM ikke mottar saker jevnlig fordelt hver måned, men at det kan være store forskjeller på når vi mottar et høyt vs. et lavt volum pr måned. Dette utfordrer virksomhetsstyringen, og utfordringen forsterkes ved at det ikke er noen form for regularitet i når vi mottar utfordrende saker vs. saker som ikke fordrer ytterligere informasjonshenting.



**Forklaring:** Grått felt viser restanseutvikling. Lys blå stolpe viser nye forespørsler og den hvite linjen viser antall saker som ble avsluttet den enkelte måned.

---

SKM har gjennom 2021 gjort seg flere erfaringer knyttet til årsaker som bidrar til at spesielt ressurskrevende saker får en lang saksbehandlingstid. I flere saker må flere saksbehandlingsskritt utløses av klareringsmyndigheten da saken ikke er godt nok opplyst ved mottak SKM. I mange av sakene gjelder dette flere forhold, noe som gjør det videre arbeid tidkrevende og utfordrende for hovedperson, virksomhet og for klareringsmyndigheten. Det er på dette området den største utfordringen til klareringsmyndigheten oppstår når vi må balansere hensynet mellom å opplyse sakene så godt som mulig, med kravet om å treffe rettidige avgjørelser.

### **Lang saksbehandlingstid – utfordrende for alle parter**

- Det kan være nødvendig å innhente identifikasjon og verifisere identitet. Dette gjelder spesielt saker hvor en nærstående ikke har hatt tilknytning til Norge. I slike tilfeller har ikke SKM tilstrekkelig informasjon for å kunne starte saksbehandling før mer grunnleggende informasjon foreligger.
- Det kan være nødvendig å innhente andre kildeopplysninger, spesielt på områder som helse, økonomi, straff og tilknytning. Det er i 2021 innhentet blant annet over 250 straffesaksdokumenter fra ulike politidistrikt, og det er innhentet helseopplysninger i mer enn 50 saker. Eksempelvis må SKM i helse-saker først sende brev til hovedpersonen for å be om særskilt samtykke for å innhente opplysninger fra behandler(e), og når denne er mottatt og videresendt behandler, må SKM vente til svar foreligger. SKM erfarer også utfordringer med å innhente informasjon i økonomisaker.
- Det kan være krevende å få den som skal klareres til å respondere på våre henvendelser. SKM opplever dialog med enkelte som utfordrende, og ikke alle bidrar til at saker kan opplyses og løses raskt.
- SKM må awente mer informasjon fra den som skal klareres, som selv må bidra til å fremskaffe informasjon på seg selv og/eller nærstående. I enkelte tilfeller innebærer dette reise til andre land som krever fysisk oppmøte for utlevering av informasjon.
- Utfordringer med å verifisere dokumentasjon fra andre kilder, herunder å veilede slik at klareringssaker opplyses så godt som mulig.
- Økende andel saker med tilknytningsvurderinger, samt mangler i personhistorikk. Over 200 saker berørte utenlandsk statsborger, hvor en høy andel har liten til ingen tilknytning til Norge.
- Korona har også i 2021 gitt ekstraordinære forsinkelser på grunn av karantener, isolasjon, reisestriksjoner og redusert tilgjengelighet på kilder.
- I perioder noe ventetid på å kunne gjennomføre sikkerhetssamtale, samt at innkalte melder forfall grunnet sykdom, karantene eller isolasjon.

## SAKSBEHANDLINGSTID SIKKERHETSKLARERING 2021

Tabellen under viser at SKM i snitt gjennom hele året brukte 34 dager på å behandle majoriteten av forespørslene, såkalte «ordinære» saker hvor klareringsmyndigheten ikke trenger å utløse noen omfattende innhentingsaktiviteter, eller vurderinger. Tiden er beregnet fra saken er mottatt av SKM til avgjørelse er fattet og klareringsstatus er oppdatert. For saker som er mer ressurskrevende og som innebærer blant annet sikkerhetssamtale, var gjennomsnittet i 2021 207 dager. Totalt sett er utviklingen positiv, samtidig viser den at utfordringer med å saksbehandle ressurskrevende saker har ført til lenger tid for denne kategorien.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forespørsler om sikkerhetsklarering	«Ordinære» saker	«Ressurskrevende» saker
53 dager (62 i 2020)	34 dager (48 i 2020)	207 dager (130 i 2020)

Merknad: SKM har også ført statistikk på hvor mange dager det i gjennomsnitt tar fra en person har signert sin personopplysningsblankett til den er mottatt hos SKM. For 2021 tok dette i snitt 34 dager, det samme som i 2020. Denne tidsperioden kommer i tillegg til saksbehandlingstid i SKM, og kan i mange tilfeller bidra til at opplevd saksbehandlingstid er lenger enn hva den reelt sett er hos klareringsmyndigheten.

### Nye og avsluttede saker om sikkerhetsklarering i SKM i 2021

	Antall nye saker inn	Antall avsluttede saker
Forespørsel om sikkerhetsklarering	6027	6323

Tabellen over viser at SKM avsluttet flere saker enn vi mottok, og den totale restansen i saker om sikkerhetsklarering ble vesentlig redusert.

SKM behandler også saker med innkommende opplysninger, og i løpet av 2021 ble det fattet avgjørelse i 118 slike saker. Disse tar utgangspunkt i at SKM i en gyldig klareringsperiode mottar ny informasjon som krever en re-vurdering av allerede gitt klarering. SKM har mottatt vesentlig flere opplysninger, men ikke alle utløser en ny vurdering.

### Restanse pr. 31.12.2021

	Restanse	Gjennomsnittlig alder
Forespørsel om sikkerhetsklarering	763 (1050 i 2020)	100 dager (86 i 2020)

Tabellen over viser at restansen SKM tar med seg inn i 2022 er mindre enn forrige år, men med en noe høyere gjennomsnittlig alder. Som vist til i årsrapporten for 2020, ser vi en utvikling mot at sakene blir mer krevende å opplyse tilstrekkelig, og at det forventes mer av klareringsmyndigheten i arbeidet med å opplyse sak.

---

Dette var ressurskrevende i 2020, og har vedvart gjennom hele 2021. Dette antas å kreve mer ressurser i takt med en voksende arbeidsmengde og et forventet økende volum med saker med større kompleksitet. Dette kan være saker som innebærer at tilknytningsvurderinger og personellhistorikk må søkes ivaretatt gjennom bruk av kilder som klareringsmyndigheten ikke selv har tilgang til. Selv om SKM ikke er tilfreds med den lange saksbehandlingstiden i ressurskrevende saker, både de med positiv og negativ avgjørelse, er SKM tilfreds med at vi har redusert både total saksbehandlingstid og restansesituasjonen sammenlignet med 2020.

## SIKKERHETSSAMTALER I 2021

---

Som et ledd i å opplyse sak og vurdere sikkerhetsmessig skikkethet, har SKM videreført arbeidet med bruk av sikkerhetssamtale som metode, og opplevde som forventet en videre nødvendighet for å gjennomføre sikkerhetssamtaler. SKM gjennomførte totalt 178 sikkerhetssamtaler i løpet av 2021, en liten økning fra 2020 hvor det ble gjennomført 173.

---

Sikkerhetssamtaler	1. TERTIAL	2. TERTIAL	3. TERTIAL	Totalt
Antall	65	54	59	178

---

## NEGATIVE AVGJØRELSER

---

SKM fattet totalt 283 negative avgjørelser i 2021 i saker relatert til sikkerhetsklarering, mot 290 i 2020. En negativ klarering kan være "ingen klarering", "stillingsklarering", "tilbakekall", eller en klarering på vilkår som må oppfylles for at klareringen kan benyttes.

Avgjørelsene er fattet både i vurderingen av nye forespørsler, ved reklareringer og ved vurdering av nye forhold underveis i en klareringsperiode. Gjennom disse aktivitetene og avgjørelsene mener SKM at virksomheten bidrar med forebyggende sikkerhet, i tillegg til at det bidrar til å skape en sikkerhetskultur generelt.

Antallet helt negative avgjørelser i saker om sikkerhetsklarering var 142, mot 159 i 2020. Trenden med økt bruk av stillingsklarering eller vilkår fortsetter, og i 2021 er det fattet 141 slike avgjørelser (131 i 2020). Dette innebærer at risikoer reduseres samtidig med at enkeltindivider allikevel gis klarering med særskilte krav/vilkår.

## INNSYN OG KLAGE

---

SKM behandler anmodning om innsyn og klager fra de som er anmodet klarert. I 2021 mottok SKM følgende:

<b>Anmodning om innsyn</b>	46 (46 i 2020)
<b>Klage innsyn 1. instans</b>	8 (12 i 2020)
<b>Klage 1. instans</b>	52 (54 i 2020)

SKM søker å besvare anmodninger om innsyn raskt, og hadde en gjennomsnittlig svartid på 8 kalenderdager i 2021, mot 7 i 2020.

SKM har gjennom 2021 erfart som tidligere at vår praksis i all hovedsak er i tråd med klageinstansens vurderinger og avgjørelser. For klagesaker som ble avgjort av klageinstansen i 2021 ble tre saker sendt tilbake for at SKM skulle opplyse saken ytterligere eller redegjøre mer for en konkret problemstilling. I arbeidet med å tilpasse saksbehandlingen til ny sikkerhetslov har det vært en utfordring at saksbehandlingstiden hos klageinstansen i enkelte saker har vært veldig lang. Dette bidrar til en økt risiko for at det tar tid før forståelse av regelverket og praksis eventuelt kan endres, spesielt dersom ikke fagmyndighetene orienterer klareringsmyndighetene særskilt på et tidlig tidspunkt.

SKM har fremdeles en betydelig ressursbruk knyttet til avklaringer rundt og saksbehandling av klagesaker. Elementer av denne ressursbruken mener SKM ikke bidrar til å ivareta den enkeltes rettsikkerhet eller samfunnets behov for sikkerhet, og vurderer det som nødvendig med forbedringer og presiseringer i dagens regelverk. Det er også en risiko for variasjon i praksis gjennom ulik tolkning av innholdet i dagens rammeverk, fra lov til veiledninger. Dette kommer også klart frem i andre oppgaver som SKM utfører, blant annet i saker hvor SKM anmodes om å gi samtykke til å autorisere for begrenset.

SKM har pr 31.12.2021 21 klagesaker til behandling internt, og 59 klagesaker til behandling hos klageinstansen. (Av disse 59 er 56 klage på realitetsavgjørelse mens 3 er klage på innsynssak).

## SÆRSKILTE OPPGAVER I TILDELINGSBREV 2021

---

### Oppgave 1

#### **SKM skal bidra i NSMs oppgave om personellsikkerhet gjennom hele krisespennet**

Gjennom 2021 har SKM deltatt i utarbeidelsen av en felles avtale om gjensidig støtte og bistand mellom klareringsmyndighetene. I dette arbeidet har NSM, FSA og SKM deltatt, og gjennom denne prosessen har relevante utfordringer som kan oppstå blitt vurdert og søkt ivaretatt gjennom å redusere den enkelte klareringsmyndighets sårbarhet. Dette bidrar til forpliktende tilrettelegging for hverandre. SKM legger til grunn at ytterligere innsats vil være nødvendig fremover for å sikre god personellsikkerhet gjennom hele krisespennet, også sett i lys av pågående digitaliseringsprosjekt og at et økt antall personer vil ha behov for klarering fremover.



## Oppgave 2

### **SKM skal delta og bidra i forberedelsen til implementeringen av endring i regelverket om bakgrunnssjekk i luftfarten**

Denne oppgaven har endret noe innhold i løpet av virksomhetsåret, og forutsetningen som lå til grunn om nødvendige endringer i luftfartsloven er ikke vedtatt og dermed ikke oppfylt. SKM har bidratt med informasjon og har deltatt på møter for å opplyse om relevante forhold knyttet til denne mulige overføringen av oppgaver, herunder konsekvenser for saksbehandlingen og nødvendigheten av digitalisering.

## Oppgave 3

### **SKM skal delta i fellesprosjekt «digitalisering av klareringsprosessen» som del av utviklingsarbeidet innenfor personellsikkerhet**

SKM deltar aktivt i fellesprosjektet «digitalisering av klareringsprosessen». Dette gjør vi gjennom deltagelse i prosjektrådet samt særlig ved å være tungt involvert som klareringsmyndighet i testing av digitaliserte klareringssaker. Digitaliseringen består i dag i hovedsak av digitalisert dialog med virksomheter og digitaliserte egenerklæringer (personopplysningsblanketter) fra de personer som er gjenstand for sikkerhetsklarering. Denne testingen foregår for tiden med to av våre anmodende virksomheter og vi forventer at omfanget vil øke. Vi jobber aktivt for å arbeide med de nye digitale løsningene, samtidig som vi også må arbeide etter den tradisjonelle og manuelle klareringsprosessen. To samtidige arbeidsmåter er krevende å håndtere, dog ser vi tydelig nødvendigheten av en modernisering av klareringsprosessen. Dette ser vi på som meget viktig for å kunne ivareta vårt samfunnsoppdrag og de forventninger våre omgivelser stiller til oss.

Likevel er det slik at inntil vi ser en ytterligere modernisering av kilder og verktøy, så vil vi ikke oppleve en umiddelbar effektiviseringsgevinst i selve saksbehandlingen. Vi har likevel tro på at prosjektet på sikt vil gi slike gevinster fremover.

## Oppgave 4

### **Tydeliggjøring av ansvarsfordelingen mellom SKM og NSM**

NSM og SKM har gjennom lovverket klart definerte roller, ansvar og myndighet. Samtidig er det flere områder hvor begge virksomheter opplever å motta likelydende henvendelser som må besvares, og begge har et behov for å informere bredt ut – tidvis til de samme aktørene. I den forbindelse, og for å sikre en god felles ressursbruk, ble det i tildelingsbrev for SKM i 2021 gitt et oppdrag om å tydeliggjøre de områder som ikke er regulert gjennom lovverket.

Dette arbeidet blir, etter dialog med og avklaring fra både NSM og departementet, videreført mellom virksomhetene. SKM opplever at departementet fremdeles ønsker at virksomhetene skal søke etter god felles måloppnåelse gjennom hensiktsmessig ressursbruk på personellsikkerhetsområdet. Samtidig forventes det at SKM rapporterer direkte til departementet i spørsmål som er relatert til etatsstyring og prinsipielle saker.

## DELMÅL 3 – ØKT KOMPETANSE OG KVALITET INNEN PERSONELLSIKKERHET

Godt arbeid med personellsikkerhet fordrer kunnskap på flere områder samtidig som innsikt i trusselbildet og forståelse for hva insidere er og hvordan de oppstår er nødvendig for alle som jobber i personellsikkerhetskjeden. «Personellsikkerhetskjeden består av den nasjonale fagmyndigheten og personkontrollfunksjonen i NSM - klareringsmyndighetene for sektorene – autorisasjonsmyndighetene og utøvelse av daglig sikkerhetsmessig ledelse i virksomhetene».<sup>1</sup>

SKM vurderer at vi forholder oss til det til enhver tid gjeldende trussel- og risikobilde, og blant annet

gjennom informasjon tilgjengelig på klareringsportalen (på fagsystemets plattform) er det mulig å holde seg oppdatert på status og endringer på flere fagområder. På grunn av pandemien har en rekke kompetansehevende aktiviteter, kurs og seminarer blitt avlyst også i 2021. Vi har imidlertid evnet å heve kompetanse gjennom året gjennom digitale tilganger og virtuelle seminarer, samt mye intern erfaringsoverføring. Kursing av nyansatte har blitt prioritert, og dekningsgraden i SKM på kursporteføljen til NSM relevant for klareringsmyndigheter er svært høy.

### Oppgave 5

#### **Bidra til økt bevissthet hos anmodende virksomheter**

Gjennom året har vi bistått virksomheter med råd og veiledning. Naturlig nok har rådgivningsarbeidet vårt også i år blitt preget av koronasituasjonen i samfunnet. Flere av våre veiledningsaktiviteter er av en slik art at fysiske møter er nødvendig. Vi har i flere tilfeller utnyttet våre skjermmede videotelefoni-løsninger, men de forutsetter også at våre samarbeidspartnere har slike løsninger. Vi har også gitt råd og veiledning, da i mindre sensitive temaer, gjennom mer allment tilgjengelige løsninger. SKM har gjennom 2021 hatt flere møter med enkeltvirksomheter, og bistått både generelt og i konkrete enkeltsaker.

Mot slutten av 2021 gjennomførte vi et fysisk seminar for et utvalg av våre anmodende virksomheter. Seminaret ble gjennomført etter gjeldende smitteverntiltak, og deltagelsen ble naturligvis regulert i tråd med disse. Målet med seminaret var å gi innsikt i arbeidet med personellsikkerhet og klareringer, samt bidra til samspill og dialog.

Som et ledd i å formidle informasjons- og bevisstgjøringsmaterieell har vi oppdatert vår nettside og utvidet denne med «Ofte stilte spørsmål». Dette tror vi vil være av nytte både for virksomheter og for personer som er i en klareringsprosess hos oss. I påvente av oppdatert autorisasjonshåndbok fra NSM, samt behovet for å gjøre endringer knyttet til arbeidsprosesser og håndtering av adgangsklareringssaker, har SKM ikke laget andre særskilte informasjonsprodukter i 2021. Gjennom SKMs undersøkelse hos et utvalg av våre anmodende virksomheter i 2021, i forbindelse med evaluering av om formålene med opprettelsen av SKM er nådd, har vi også fått avklart mer om virksomhetenes behov og i hvilke kanaler disse best kan søkes ivaretatt.

<sup>1</sup> NSMs sikkerhetsfaglige råd 2015.

An aerial, top-down view of a white fishing boat on a dark, choppy sea. The boat is oriented vertically, moving from the top towards the bottom of the frame. A semi-transparent blue horizontal band is overlaid across the middle of the image, containing the chapter title. The boat's deck is cluttered with various pieces of equipment, including what appears to be a large net or cage structure at the stern. The water's surface is textured with small waves and ripples.

## KAPITTEL 4

### STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

# OVERORDNET REDEGJØRELSE OG VURDERING AV INTERNKONTROLLEN

---

## Videreutvikling av styringssystemet

I 2020 etablerte SKM et overordnet styringssystem, med en fast struktur og et hierarki for styrende dokumenter. Sikkerhetsstyringen følger ordinær virksomhetsstyring. Hierarkiet av styringsdokumenter består av reglement, instruks og rutine.

- Et reglement omfatter hele virksomheten som sådan, og dokumenttypen har et overordnet detaljnivå.
- En instruks vil omfatte et tema, eller fagfelt hvor det er nødvendig med ytterligere styring. Denne dokumenttypen vil ha en høyere detaljgrad enn et reglement.
- En rutine er et styrende dokument på nederste nivå og beskriver et snevrere felt innenfor et tema, eller fagfelt. Dokumentet vil typisk beskrive en arbeidsprosess.

Hensikten med oppbygningen av styringssystemet med et fast regime for styringsdokumenter er å gi virksomheten et godt og forutsigbart grunnlag for virksomhetsstyring og internkontroll.

I 2021 har vi arbeidet med å innføre systemet i ordinær drift, og alle medarbeidere har fått opplæring i hvordan styringssystemet er bygget opp. De til enhver tid gjeldende styringsdokumenter er samlet og gjort tilgjengelig i vårt elektroniske sak-/arkivsystem. Dette bidrar til at alle medarbeidere raskt kan få en oversikt over hvilke styrende dokumenter som gjelder for sitt fag- eller ansvarsområde. Dette er også viktig for at SKM skal ha god internkontroll.

SKM har tidligere innført et system for melding og registrering av eventuelle avvik og varsler om kritikkverdige forhold. Alle ansatte er gjort kjent med systemet og tilhørende rutiner. Våre erfaringer tilser at det er lav terskel for å melde avvik, og det gir virksomheten mulighet til forbedring og utviklingsarbeid. SKM har ikke mottatt noen varsler om kritikkverdige forhold i 2021.

Gjennom 2021 har vi prioritert arbeidet med å utarbeide en overordnet virksomhetsplan (OVP) for virksomhetsåret. Hensikten med dette dokumentet er å sikre en samordnet og planmessig oppfølging av SKMs samfunnsoppdrag, og en løpende vurdering av risikoen i oppdragsløsningen. I tillegg er det utarbeidet en felles virksomhetsplan (VP) som beskriver prioriterte aktiviteter. Prosessene med utarbeidelse av OVP og VP skal bidra til en felles diskusjon av prioriteringer og oppdragsløsning, og en åpenhet om hvordan SKM forholder seg til oppdrag og risiko. Det skal utarbeides OVP og VP for hvert virksomhetsår.

Basert på disse dokumentene skal hver enhet utarbeide egne handlingsplaner (HP) som videre bidrar til å operasjonalisere virksomhetens pålagte og prioriterte oppgaver. Handlingsplanene skal beskrive konkrete aktiviteter/tiltak, status, fastsatte frister og risikovurdering av den enkelte oppgave. Det er besluttet faste rapporteringspunkter internt i virksomheten for å sikre at virksomheten har en best mulig oppdatert oversikt, og grunnlag for utarbeidelse av SKMs tertialvise rapporter og risikovurderinger som skal sendes til Justis- og beredskapsdepartementet som en del av den løpende styringsdialogen.

---

## Etatsstyring og styringsdialog

Direktoratets myndighet og ansvar kommer frem av Hovedinstruks til Sivil klareringsmyndighet, fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet. Det årlige tildelingsbrevet fra departementet beskriver videre særskilte mål, oppgaver, resultatkrav, styringsparametere og økonomiske rammer, samtidig som det regulerer det enkelte års styringsdialog.

I 2021 har vi hatt tre etatsstyringsmøter med Justis- og beredskapsdepartementet. Ved første og andre tertial har vi rapportert på grad av mål-oppnåelse, resultater, risikovurderinger, fremtidige prognoser og eventuelle avvik. SKM opplever styringsdialogen med departementet som god og konstruktiv.

## Vurdering

Vår overordnede vurdering er at vi har hatt god styring og kontroll internt i virksomheten, med påfølgende høy grad av mål-oppnåelse i 2021. Vi mener at vi har etablert et godt fungerende styringssystem som bidrar til god intern styring og kontroll. Samtidig har vi erfart at det tar tid å få operasjonalisert systemet i tilstrekkelig grad, og at dette arbeidet må prioriteres fremover og på årlig basis.

## Arkivtilsyn

Det ble gjennomført arkivtilsyn i SKM den 15. og 16. november 2021, med fokus på arkivorganisering og elektronisk arkivdanning - blant annet arkivplan, journalføring og fagsystemer. Tilsynet ble gjennomført digitalt i form av møter og intervjuer av ansatte med ulike oppgaver og roller. I forkant av tilsynet oversendte SKM ulike dokumentasjon i tråd med Arkivverkets anmodninger.

SKM har mottatt en foreløpig tilsynsrapport, hvor SKM er gitt 3 pålegg om utbedring. Dette er knyttet til dokumentasjon av ivaretagelsen av deler av arkivansvaret, oppdatering av gjeldende arkivplan og dokumentasjon av hvilke elektroniske systemer som inngår i virksomhetens arkiv. Flere forhold er knyttet til hvordan klareringssaker behandles, noe som skjer i et felles fagsystem som fagmyndigheten forvalter. SKM har derfor også dialog med NSM i dette arbeidet. SKM har gitt innspill til den foreløpige tilsynsrapporten, og vi avventer endelig tilsynsrapport. Vi vil gjennom dialog med NSM og Arkivverket søke å lukke eventuelle pålegg raskt og innen gitte frister.

SKM ble opprettet i 2018, og frem til og med 31.12.2020 hadde vi et papirbasert administrativt arkiv. Det ble gjennomført en anskaffelse av elektronisk sak-/arkivsystem i 2020, og dette ble tatt i bruk fra og med 1. januar 2021. Som del av dette arbeidet har virksomheten brukt mye ressurser på opplæring og etablering av nye rutiner. SKM opplever at dialogen med Arkivverket har vært god og konstruktiv, og vi setter pris på de innspillene vi har mottatt underveis. Dette bidrar til forbedring og utvikling internt i virksomheten.

## SIKKERHETSKULTUR

---

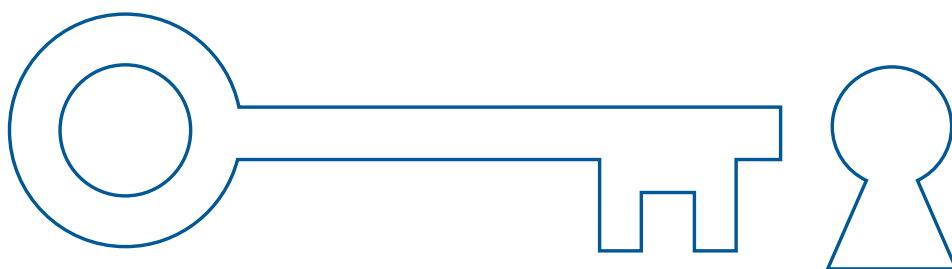
Virksomhetens styringssystem for sikkerhet er tett integrert med den øvrige virksomhetsstyringen. Forebyggende sikkerhetsarbeid inngår i alle prosesser, også på tvers av fagområder. Vi har videre en risikobasert tilnærming til utvikling av tiltak som skal bidra til at virksomheten opprettholder et forsvarlig sikkerhetsnivå. Styringsdokumentasjonen understøttes av risikovurderinger som utvikles eller oppdateres ved behov. Som en del av vår ordinære dokumentstruktur utvikles styringsdokumentene kontinuerlig.

Basert på erfaringer og konkrete behov, ble det gjennom organisasjonsutviklingsprosessen i 2020 etablert en egen sikkerhetsleder-stilling i virksomheten, noe som bidrar til bedre kontinuitet og høyere kvalitet i sikkerhetsarbeidet. Effekten av denne endringen nyttiggjør vi oss av primært internt, men også eksternt gjennom vår dialog med og rådgivning til virksomheter. Sikkerhetsleder har fagansvaret for det forebyggende sikkerhetsarbeidet og skal koordinere, veilede og kontrollere at sikkerhetsstyringen er i tråd med lov og forskrift.

Sikkerhetsvurderinger fra etableringen i Moss 2018 har blitt fulgt opp med oppdaterte vurderinger og nye tiltak, blant annet i forbindelse med prosjekt

utvidelse av egne lokaler. Satsningen på fagområdet bidrar også til at vi sikrer en økt evne til å kunne håndtere eventuelle sikkerhetsavvik og hendelser, samtidig som den daglige sikkerhetsmessige ledelsen overfor spesielt nyansatte understøttes i større grad.

Gjennom 2021 ble det gjennomført mer intern opplæring i sikkerhet for alle ansatte. Dette inkluderte forhold som fysisk sikring av skjermingsverdige verdier, informasjonssikkerhet, trusselbildet og verdivurdering av informasjon. Dette er viktig og grunnleggende kompetanse som krever oppdatering i tråd med stadig skiftende risikoscenarier og utvikling på det enkelte fagfelt. SKM fokuserer på kontinuerlig sikkerhetsopplæring, og søker å bygge sikkerhet og sikkerhetsforståelse inn i virksomhetskulturen vår. I vårt arbeid er det nødvendig med god forståelse for og kunnskap om verdivurdering, da riktig klassifisering av informasjon er en forutsetning for å kunne etablere et forsvarlig sikkerhetsnivå.



## EVALUERING AV OM FORMÅLENE MED OPPRETTELSEN AV SKM ER NÅDD

---

SKM ble opprettet som et eget direktorat i 2018 ved at 26 tidligere klareringsmyndigheter i sivil sektor ble redusert til én sentral klareringsmyndighet.<sup>2</sup> Bakgrunnen for opprettelsen var at det var et klart uttrykt ønske at man ville heve kvaliteten på behandling av klareringssaker, bedre grunnlaget for likebehandling, øke rettsikkerheten til den enkelte og allmennhetens tillit til forsvarlig saksbehandling. SKM skulle videre representere et sterkere fagmiljø enn tidligere klareringsmyndigheter.

For å vurdere om formålene med opprettelsen av SKM er oppnådd, har SKM foretatt en rekke undersøkelser. Blant annet har vi innhentet synspunkter fra flere ulike berørte aktører, som anmodende virksomheter, tidligere klareringsmyndigheter, andre nåværende klareringsmyndigheter og fagmyndigheten. Ikke alle som ble kontaktet har svart på vår henvendelse, men mange nok til at vi kan si noe om utviklingen av fagfeltet etter at SKM ble opprettet. Videre har vi foretatt en stikkprøvekontroll av avgjørelser fattet av de tidligere klareringsmyndighetene. Vi har også utarbeidet statistikk knyttet til SKMs behandling av saker, for de fleste stadier av saksbehandlingen. Det har også vært en gjennomgang av klagesaksbehandling hos fagmyndigheten, og vi har sett på utfallet av inspeksjonene som EOS-utvalget har gjennomført hos SKM.

Fagmyndighet og klageinstans, Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM), har i svar til oss påpekt at de opplever at SKM har bidratt til et kvalitetsløft for klareringsprosessen. Særlig har NSM trukket frem at kvaliteten på skjønsmessige

vurderinger og dokumentasjon av sakene har blitt bedre. EOS-utvalget har foretatt to inspeksjoner hos SKM etter opprettelsen, i tillegg til at SKM oversender saker og dokumentasjon fortløpende etter EOS-utvalgets behov. Til nå har ikke EOS-utvalget hatt merknader til SKM sin saksbehandling, utover lang gjennomsnittlig saksbehandlingstid i saker om anmodning om sikkerhetsklarering med negativt resultat. I årsmeldingen for 2019 skrev EOS-utvalget, basert på SKM sin redegjørelse den gang om ulikheter i hvordan arbeidet med sikkerhetsklareringer tidligere ble utført, at «dette understreker viktigheten av å samle klareringsmyndigheten i sivil sektor».<sup>3</sup>

SKM bestreber å foreta konkrete og helhetlige vurderinger av klareringssakene i tråd med regelverket. Statistikk fra saksbehandlingen viser blant annet at bruken av vilkår som et risiko-reducerende tiltak har økt i omfang i tiden SKM har vært virksom. Bruk av vilkår forutsetter konkrete vurderinger av en rekke forhold. Riktig bruk av vilkår kan medføre at flere som tidligere ikke fikk klarering nå kan bli klarert under visse forutsetninger. Vi oppfatter at dette er med på å øke den enkeltes rettssikkerhet, og i tråd med lovgiverintensjonen. Ser vi på klagesakene som SKM får tilbake fra klageinstansen, viser statistikken at SKM i all hovedsak foretar riktige materielle vurderinger knyttet til om vilkårene for klarering er oppfylt. Det er først og fremst i forbindelse med utmåling av karantenetid og opplysning av sak at klageinstansens behandling har medført endring eller opphevelse, men da i et fåtall av sakene.

---

<sup>2</sup> Prop. 97 L (2015-2016) bruker tallet 26 i beskrivelsen av antall tidligere klareringsmyndigheter. Justis- og beredskapsdepartementet har i senere dokumenter, som pressemeldinger og tildelingsbrev, operert med tallet 25 for antall tidligere klareringsmyndigheter. Den ulike angivelsen skyldes at før selve sammenslåingen av de tidligere klareringsmyndighetene overtok Kommunal- og moderniseringsdepartementet rollen som klareringsmyndighet for Statsbygg (som da var egen klareringsmyndighet) de siste månedene før SKM overtok alle saker. SKM har overtatt 26 fysiske papirarkiv.

<sup>3</sup> EOS-utvalget, Årsmelding 2019, s.41.

---

Tilbakemeldingene fra de anmodende virksomhetene er at de gjennomgående oppfatter SKM som en kompetent klareringsmyndighet. Flere av virksomhetene har nevnt at kravene til dokumentasjon av klareringsbehovet har økt etter at SKM ble opprettet. I et rettssikkerhetsperspektiv vurderer vi dette som positivt. Med tanke på at en personkontroll er inngripende overfor den enkelte, er det viktig at behovet dokumenteres tilstrekkelig for å unngå unødvendige personkontroller og klareringsprosesser. En annen tilbakemelding fra anmodende virksomheter, som tidligere har vært klareringsmyndighet, er at opprettelsen av SKM har ført til en større grad av profesjonell avstand mellom den som skal klareres og saksbehandler. Dette i motsetning til tidligere da klareringsmyndigheten og den anmodende virksomheten var samme enhet. Vi utelukker ikke at en klareringsmyndighet organisatorisk uavhengig av de anmodende virksomhetene bidrar til å sikre en objektiv behandling av klareringssakene. Etter vår vurdering er en uavhengig og objektiv behandling av klareringsforespørsleene også viktig for å ivareta allmennhetens tillit til klareringsinstituttet. Dette sett i lys av at klareringsinstituttet både skal ivareta den enkeltes rettssikkerhet, men også bidra til å ivareta samfunnssikkerheten.

På bakgrunn av stikkprøvekontrollen i arkivsaker fra tidligere klareringsmyndigheter og rutinene SKM har for sin saksbehandling i dag, er det vår vurdering at prosessuelle krav i langt større grad blir oppfylt nå enn tidligere. Stikkprøvekontrollen avdekket at i flere av sakene var et fåtall av de fysiske dokumentene lagret elektronisk. Videre fant vi at det var varierende praksis knyttet til å opprette interne begrunnelser for avgjørelsene som dokumenterer vurderingene i sakene. Vi fant også at det var ulik praksis om å opplyse om klagerett og særlig om retten til å be om innsyn i

sakens dokumenter i underretningen til hovedpersonen ved negativ avgjørelse. I SKM er saksbehandlingen fullelektronisk, slik at all dokumentasjon lagres på sak, og det utarbeides en intern begrunnelse i alle saker. Videre er det fast praksis at hovedpersonen opplyses om retten til å klage, samt retten til å be om innsyn i egen sak, ved negativ klareringsavgjørelse. Dette bidrar til å styrke og sikre notoritet i saksbehandlingen og rettssikkerheten til hovedpersonen. Vi vurderer at god etterlevelse av regelverkets prosessuelle krav er en grunnleggende forutsetning for at allmennheten skal ha tillit til at vi foretar en forsvarlig saksbehandling av sakene.

Når det gjelder spørsmålet om opprettelsen av SKM har gitt et bedre grunnlag for likebehandling, er det vanskelig å underbygge dette med konkret dokumentasjon. Det må imidlertid legges til grunn at det er lettere å koordinere og samstemme praksis i en sentral klareringsmyndighet enn i mange små. Dette antas å gjelde både eksternt og intern koordinering. Eksternt med tanke på at styringsdialogen og -signalene, og inkorporeringen av disse, vil være mer effektiv når man kun trenger å forholde seg til en sentral klareringsmyndighet i sivil sektor fremfor mange små. Dette vil kunne redusere faren for ulik behandling av sakene innenfor sektoren. Videre antar vi at intern koordinering i en sentral klareringsmyndighet, fremfor i mange små, i større grad legger til rette for likebehandling i sivil sektor. Utarbeidelse av rutiner og maler for saksbehandlingen i en stor klareringsmyndighet vil kunne bidra til at saker innenfor sektoren behandles likt. Vi antar også at det i forbindelse med retur av klagesaker fra klageinstansen er lettere å justere eventuelle endringer i praksis når man har en stor klareringsmyndighet sammenlignet med situasjonen tidligere med mange små klareringsmyndigheter.



---

SKM samarbeider med andre klareringsmyndigheter, og da særlig Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA). FSA har i svar til oss påpekt at det etter opprettelsen av SKM er blitt et større samarbeid mellom klareringsmyndighetene i forsvarssektoren og sivil sektor. Særlig er samarbeidet knyttet til regelverksforståelse og rutiner for behandling av saker. Dette er også vår erfaring, og vi anser dette samarbeidet som viktig for å bidra til felles regelverksforståelse og likebehandling på tvers av sektorene.

Vi vurderer at fagmiljøet innenfor klareringsinstituttet har blitt sterkere etter at SKM ble opprettet. Det forhold at man har samlet mange tidligere små klareringsmyndigheter til en sentral klareringsmyndighet med eneste mandat å ivareta personellsikkerhet, bør i seg selv tilsa at fagmiljøet har blitt sterkere. Tidligere var fagmiljøet mer fragmentert, og det var ikke gitt at personellet som ivaretok funksjonen som klareringsmyndighet hadde dette som eneste arbeidsoppgave. En stor klareringsmyndighet kan i større grad ha en sammensetning i sitt personell som har ulike kompetanse og som dermed vil være godt rustet til å håndtere klareringssaker med til dels forskjellige temaer og kompleksitet. I denne forbindelse har også de anmodende virksomhetene svart at de er fornøyde med den veiledningen og kvaliteten på svarene de får fra SKM.

SKM har med unntak av behandlingen av en begrenset mengde saker i etableringsåret 2018 kun behandlet klareringssaker i tråd med lov om nasjonal sikkerhet. Det innebærer at rammeverket for saksbehandlingen er noe endret, noe fagmyndigheten beskrev blant annet i sin årsrapport for 2019: «det nye regelverket er meir fleksibelt, og det skaper fleire vurderingsmoment og meir inn-

henting av informasjon»<sup>4</sup>. SKM erfarer at den økte kompleksiteten i saksbehandlingen underbygger nødvendigheten av å etablere en felles og større klareringsmyndighet, selv om dette argumentet forelå når beslutningen om sammenslåing ble fattet. SKM vurderer også at en konsolidering av klareringsmyndigheter bidrar til færre lokasjoner med behov for IKT-understøttelse, og at det i større grad legger til rette for en sentralisert digitalisert klareringsprosess gjennom prosjekt DKP (digitalisering av klareringsprosessen).

### SKM - etablert 2018

- Opprettelsen av SKM har ført til en mer profesjonalsert saksbehandling med tydelige rolleavklaringer
- Prosessuelle krav blir i større grad oppfylt nå enn tidligere
- Lettere for kontrollorgan å holde tilsyn med en stor klareringsmyndighet, enn mange små. Tilsvarende grunnlag for bedre dialog med fagmyndighet
- Sterkere fagmiljø som følge av at det eneste mandatet er å ivareta personellsikkerhet
- Økt kvalitet i saksbehandlingen

---

<sup>4</sup>NSM årsrapport 2019, s. 30

# SAKER FRA RIKSREVISJONEN, EOS-UTVALGET OG EVENTUELT SIVILOMBUDSMANNEN

---

## Riksrevisjonen

SKM har ikke mottatt noen merknader fra Riksrevisjonen i 2021. Det ble gjennomført et digitalt møte i tillegg til at det har vært god og konstruktiv løpende dialog knyttet til vårt interne arbeid og regnskap.

## Sivilombudsmannen

SKM har ikke vært involvert i saker fra Sivilombudsmannen.

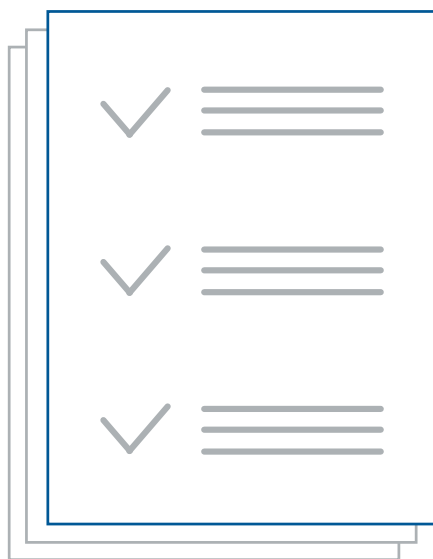
## EOS-utvalget

EOS-utvalget gjennomførte inspeksjon av SKM i januar 2021, med fokus på direktoratets saksbehandling i perioden januar – oktober 2020. Vi har ikke fått noen tilbakemelding som tilsier at det ble funnet noen feil eller mangler ved vår saksbehandling.

Utvalget har varslet en ny inspeksjon i januar 2022, og inspeksjonsforberedelsene startet på slutten av 2021. SKM har fremlagt den informasjonen som EOS-utvalget har etterspurt. I tillegg til disse inspeksjonene, er SKM bedt om en redegjørelse i en konkret sak i forbindelse med at utvalget har mottatt en klage i en autorisasjonssak.

EOS-utvalget har tidligere (årsmelding 2020) kommentert lang saksbehandlingstid i klareringsaker med negativ avgjørelse. SKM har i 2021 ikke lyktes med å redusere denne, saksbehandlingen har dessverre økt. SKM vil redegjøre for dette til EOS ifm. inspeksjon av SKM i januar 2022. Hovedutfordringen til SKM er å balansere rettidighet med pålegget om at klareringsmyndigheten både skal veilede og påse at saken er godt nok opplyst før avgjørelse fattes. SKM vurderer at felles sentrale tiltak er nødvendig for å endre praksis vesentlig, og fortrinnsvis slik at saker er bedre opplyst når vår saksbehandling starter.

SKM tilstreber åpenhet og tilgjengelighet i sin dialog med kontrollinstansen, og vi opplever dialogen som god. Arbeidet med å utarbeide og oversende etterspurt statistikk og analyse er fremdeles både ressurskrevende og fordrer mye manuelt arbeid.



## FELLESFØRINGER OG ØVRIGE KRAV FRA REGJERINGEN

---

### Inkluderingsdugnaden

Gjennom 2021 har vi gjennomført rekrutteringsprosesser som følge av en planlagt oppbemanning og turnover. I denne forbindelse har vi fortsatt vårt arbeid med å innfri målsettingen om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV.

SKM gjennomførte 19 ansettelser i 2021, hvorav 18 ansettelser var faste og en midlertidig. Noen av rekrutteringsprosessene resulterte i at ansatte i midlertidige stillinger fikk tilbud om faste stillinger. Vi kan konkludere med at vi også i 2021 lyktes med å nå målet for inkluderingsdugnaden, og vi hadde en andel nyansatte i målgruppen på 10,5 prosent. Tabellen nedenfor viser beregningen:

<b>Ansettelser</b>	<b>2021</b>
Ansettelser totalt	19
Ansatte i målgruppen	2
Andel ansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en	10,5 %

I 2020 utarbeidet SKM en handlingsplan for virksomhetens oppfølging av inkluderingsdugnaden, og denne handlingsplanen har vært lagt til grunn for arbeidet i 2021. Det mest virkningsfulle tiltaket, er at vi har etablert rutiner for inkluderende rekrutteringsprosesser. Muligheter for inkludering skal være vurderingstema i alle faser av en rekrutteringsprosess – i behovsanalysen, ved utforming av utlysningsteksten, ved utvelgelse av kandidater til intervju, i intervjusituasjonen og ved vektig av kandidatene. I innstillingen må innstillende leder gjøre rede for de vurderingene som er gjort, etter en fast mal.

SKM har hatt nytte av å delta på webinarer om temaet, i regi av DFØ. Det er fortsatt slik at det er knyttet større utfordringer med å rekruttere personer med hull i CV, sammenlignet med personer med nedsatt funksjonsevne. Dette har primært sammenheng med kvalifikasjonskrav, men vil også kunne være utfordrende sett opp mot de krav til sikkerhetsklarering som gjelder for våre stillinger.

Vi har tro på at vi gjennom et samarbeid med NAV vil kunne lykkes med å få flere kandidater i målgruppen for inkluderingsdugnaden til å søke ledige stillinger i SKM. Erfaringene hittil viser imidlertid at NAV ikke nødvendigvis formidler kandidater som er i målgruppen, men andre personer som også har behov for bistand til å komme inn i arbeidslivet. I disse tilfellene er det ofte behov for arbeidstrening eller praksisplass.

SKM har gjennom 2021 bidratt til inkluderingsdugnaden gjennom sine ansettelser, men vi har foreløpig ikke hatt kapasitet til å tilby trainee-stilling eller lærlingplass.

## Oppfølging av FNs bærekraftsmål



Virksomheten gjør flere grep som bidrar til FN's bærekraftsmål, men på noen områder vil effekten være avhengig av samarbeid med andre. SKM er en av flere leietakere i samme bygg, og felles tiltak vil gi størst effekt. Bærekraftsmålene og aktuelle tiltak er derfor et av flere tema som drøftes i leietakermøter.



Utleier har utarbeidet en egen bærekraftsstrategi som skal danne grunnlag for planlegging av aktiviteter for bygget. Strategien inneholder konkrete mål knyttet til reduksjon av energiforbruk og vannforbruk, og til økt avfallshåndtering/sortering. Dette er tiltak som SKM forsøker å bidra til. Ved oppstart av virksomheten anskaffet vi «miljøstasjoner» i våre lokaler for bedre avfallssortering, og i kravspesifikasjonen ved etablering av virksomheten og den videre utvidelsen, er det stilt krav om nybyggstandard med energieffektive løsninger, sentrale styringsanlegg og universell utforming.



Internt i SKM har vi utarbeidet egne rutiner for anskaffelser. Rutinene skal bidra til:

- mest mulig kostnadseffektive anskaffelser
- at det tas sosiale og etiske hensyn
- lavere miljøbelastning
- å motvirke arbeidskriminalitet



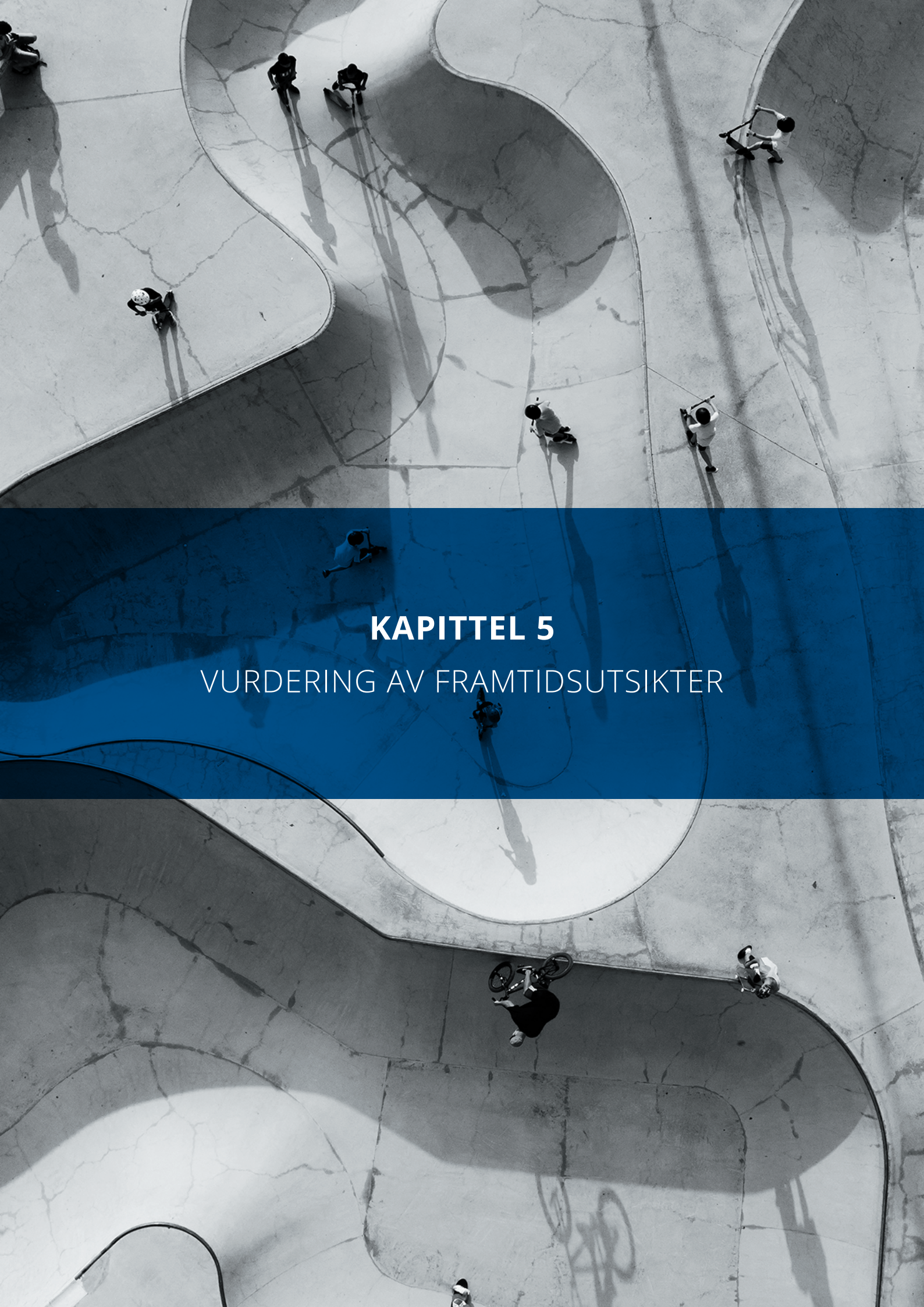
SKM arbeider for likestilling mellom kjønnene og vi har som mål at ansatte skal få lik lønn for likt arbeid. Vår lønns- og personalpolitikk skal bidra til lik lønnsutvikling mellom kvinner og menn. Den skal også bidra til lik karrieremessig utvikling, uavhengig av kjønn. I rekrutteringsprosessene har vi fokus på inkludering og mangfold.



SKM ønsker å bidra til forebyggende aktiviteter (forebygging av sykdom/skade) og aktivitet som fremmer et godt arbeidsmiljø. Vi har derfor iverksatt ulike tiltak som skal stimulere til fysisk aktivitet. Dette innebærer blant annet at ansatte har mulighet til å søke refusjon av dokumenterte utgifter til fysisk aktivitet etter nærmere bestemte føringer. SKM fokuserer også på individuell tilrettelegging og HMS-arbeid internt.



Et av de viktigste grepene vi kan gjøre i virksomheten, og som vil bidra til å nå bærekraftsmålene, er å redusere papirbruk og postgang. Gjennom digitalisering av klareringsprosessen vil en betydelig andel av dokumenthåndteringen skje digitalt og uten behov for fysisk post. Det samme gjelder dersom vi får etablert gode og sikre løsninger for digital kommunikasjon med våre brukere. Vi har store forventinger til at digitaliseringen av klareringsprosessen vil legge godt til rette for denne utviklingen fremover. Samtidig er SKM i gang med å utrede muligheter for annen digital kommunikasjon med dagens løsninger.



## KAPITTEL 5

### VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

## VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

---

Samfunnsoppdraget vårt preges fortsatt av de politiske, økonomiske, sosiokulturelle, teknologiske og legale faktorer som omgir virksomheten vår. Som tidligere benytter vi disse rammene for å vurdere fremtidsutsiktene. Disse vil hver for seg og i ulike konstellasjoner påvirke utgangspunktet for, og gjennomføringen av tiltak som skal gi effekter for samfunnets behov for sikkerhet. I en vurdering av den risikoen og det mulighetsrommet som treffer SKM fremover, er det derfor nødvendig å vurdere alt i fra den politiske situasjonen i Norges omgivelser, til hvilke verktøy som gjøres tilgjengelig for at klareringsmyndigheten rent praktisk kan utføre sine oppgaver. Flere av de momentene som vi beskrev i vår årsrapport fra 2020, er etter vårt syn fortsatt gjeldende og mer eller mindre uendret, og det er derfor få endringer i våre fremtidsutsikter fra 2020 til 2021.

Klareringsmyndigheten kan være en virksomhet som egner seg til å behandle flere og andre oppgaver enn hva som utføres i dag. Hvordan disse oppgavene tilføres virksomheten vil være avgjørende for hvilke konsekvenser eventuelle endringer kan få for eksisterende oppgaveutførelse. Vedtak om adgangsklarering må søkes håndtert gjennom forutsigbarhet og gode rammebetingelser. Dette kan være utfordrende da sektorielle vedtak får betydning for tverrsektorielle funksjoner og virksomheter, hvilket er tilfellet ved klareringsinstituttet i sivil sektor i dag. Slike tverrsektorielle konsekvenser er krevende å koordinere.

### Klareringer

Stater med ulike sikkerhetspolitiske mål må vi forvente at vil forsøke å benytte eller utnytte insidere som et verktøy for å oppnå beslutnings- og informasjonsfordeler, og dette bruker enkelte allerede store ressurser på også i Norge.<sup>5</sup> Dette har potensiale for å utfordre klarering som et forebyggende tiltak, spesielt dersom den økte påvirkningen skjer gjennom personell som skal klareres eller allerede er klarert.

Klareringer må derfor ses på som en del av et helhetlig sikkerhetsarbeid, og utgjør isolert ingen garanti for at tilstrekkelig grad av sikkerhet oppnås. For å sikre statens behov for motstandsdyktighet mot eksterne trusler, er det nødvendig å videreføre et klareringsinstitutt med både tillit i befolkningen og som fungerer etter lovgivers intensjon. Et vel-fungerende klareringsinstitutt vil i tillegg fungere som et formelt hinder mot trusler og det bidrar til god sikkerhetskultur ute i virksomhetene hvor verdier skapes, forvaltes og beskyttes. Regimet legger også til rette for vår evne til å ha et felles strukturert nivåinndelt informasjonssikkerhetssystem, noe vi trenger også for å kunne gjennomføre sikker og gradert informasjonsutveksling med andre stater.

### Fremtidig utvikling

Sosiokulturelt antar vi ikke at Norge vil påvirkes av plutselige endringer, men snarere fortsette med endringstrekk sett over tid og på ulike områder.<sup>6</sup> Trenden med internasjonalisering av arbeidsliv og flere internasjonale relasjoner mellom borgere fra ulike land og kulturelle sfærer fortsetter jevnt. Dette kan gi en risiko for at flere klareringssaker vil påvirkes av tilknytningsproblematikk og manglende personhistorikk. Denne økningen kan bidra til en oppfatning om at sikkerhetstiltaket er et hinder for mangfold og inkludering, dette må søkes ivaretatt ved at nødvendige sikkerhetstiltak ikke benyttes mer omfattende enn det som er riktig.

Videre kan en økende trend også være en mer liberal holdning blant oppvoksende generasjon som normaliserer ulovlig bruk av lettere rusmidler. En risiko i dette kan være at rusproblematikk tar en større andel av vurderingene i klareringssporet. Samtidig er det en bevegelse mot mer åpenhet og normalisering av psykiske lidelser, eller oppfattede psykiske lidelser. Igjen kan dette lede til at klareringsforespørsler inneholder en økende mengde med opplysninger om psykiske lidelser som potensielt kan føre til et økt behov for saksskritt fra klareringsmyndighetens side.

---

<sup>5</sup> PST (2021) Nasjonal trusselvurdering.

<sup>6</sup> FFI rapport 20/00530 «Samfunnsutvikling mot 2030».

---

Det kan også tenkes en dreining mot en mindre tilhørighet til den allmenne oppfattelsen av hva et statsborgerskap er, slik at denne formelle knytningen får mindre opplevd betydning blant befolkningen. Dette kan representere en risiko i klareringsinstituttet da statsborgerskap er en viktig formell knytning i klareringsmyndighetenes vurderinger. En kan også se for seg en økning i skepsis til eller motstand mot de statlige sikringstiltak som klareringsmyndighetene representerer, slik at tilliten og omdømmet til klareringsinstituttet svekkes. Risikoen ved dette kan være at borgere som er gjenstand for klareringer er mer latente til å unnlate å gi nødvendige opplysninger til myndighetene.

Mulighetsrommet for å kontre slik risiko er å heve kvaliteten på kildeinformasjon og registeropplysninger, slik at man i mindre grad trenger selvrapporterte opplysninger. Nå utfordres klareringsmyndigheten kraftig ved å på den ene siden være pålagt å veilede den som skal klareres og se til at klareringssaken er så godt opplyst som mulig med kravet på den andre siden om å fatte rettidige avgjørelser. Det siste er spesielt utfordrende når saker med tilknytningsproblematikk og manglende personhistorikk i dag ikke er godt nok opplyst til klareringsmyndigheten når saksbehandlingen skal starte.

Vi ser også at miljømessige faktorer kan få betydning for vårt samfunnsoppdrag. Et globalt klima under press, kombinert med globalisering, kan bety en økning i naturkatastrofer og hendelser som krever rask handling og håndtering fra samfunnet. Dette kan søkes ivaretatt gjennom å ha tilstrekkelig dimensjonerte beredskapsressurser, tydelige avklaringer på klaringsmyndighetens rolle i krisespennet og eventuelle nødmekanismer for å håndtere uønskede eller uforutsette situasjoner. Risikoen ligger i å ikke overdimensjonere beredskapsressurser og dermed unødige utsette personell for inngripende sikringstiltak, i tillegg til å ha nødmekanismer som ikke gir tilstrekkelig sikring av nasjonale verdier.

## **Digitalisering**

Klareringsmyndigheten blir kontinuerlig påvirket av teknologiske endringer i samfunnet. Det er avgjørende at det tilrettelegges legalt, og med god kildeinformasjon, for at vi skal kunne nyttiggjøre oss av det betydelige mulighetsrom som oppstår gjennom å digitalisere klareringsprosessen. Dette vil kunne effektivisere kommunikasjon med borger, virksomhet og klareringsmyndighet. En slik digitalisering er ønsket, nødvendig og vil gi effekt. Det bør vies oppmerksomhet til at dette potensielt kan bli fordyrende for klareringsmyndighetens drift gjennom valg av nye plattformer og IKT-løsninger.

## **Åpne kilder og teknologiske endringer**

Bruk av ulike teknologi, sosiale plattformer og medier er en åpenbar trend blant alle generasjoner. Dette kan gi et mulighetsrom ved at åpne kilder kan bli et kraftig verktøy for å bedre klareringsavgjørelsene. Likevel kan dette også representere en risiko gjennom krav til høy kompetanse på bruk av verktøyet og personvern. Ikke bare i en klareringssak skaper denne samfunnsutviklingen muligheter og utfordringer, den treffer også anmodende virksomheter som har en økende bruk av internasjonale underleverandører innen teknologifeltet. Det kan også være en trend at personell med kritisk teknologikompetanse for samfunnet ikke finnes innad i Norge, og at dette kan skape utfordringer for denne personellkategorien med klareringsbehov. Her ligger mulighetsrommet i gode anskaffelsesprosesser og tett samspill med samarbeidende lands sikkerhetsmyndigheter. Samtidig som samfunnet blir mer teknologisk drevet og digitalisering øker, er det viktig å være bevisst på at jo sikrere disse verktøyene blir – jo viktigere blir det å forebygge gjennom den menneskelige dimensjonen også. Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) skriver blant annet i sin rapport «Trusler og trender 2019-2020»; «NorSIS ser en klar trend der de kriminelle i økende grad lurer sensitiv informasjon ut av mennesker. Dette er mer effektivt og verdifullt enn å få tilgang til informasjonen gjennom mer klassiske datainnbrudd».<sup>7</sup>

---

<sup>7</sup>NorSIS, Trusler og Trender, 2019-2020, s 32.

---

### Lov og forskrift

En legal risiko vil være dersom klareringsmyndigheten har et statisk lowerverk som ikke evner å følge samfunnsutviklingen, eller at nye lovkrav ikke treffer hensiktsmessig. Klareringsavgjørelser vil da potensielt kunne gå i utakt med samfunnets totale oppfatning om hvordan slike sikringstiltak skal innrettes. Kombinert med den allmenne bevissthetsgrad rundt egne rettigheter kan dette videre materialisere seg gjennom at klareringsavgjørelser hyppigere blir tatt til norske domstoler. Risikoen i dette vil være at klareringsmyndighetens kapasitet blir særskilt utfordret ved ressursbruk i klagesaksbehandling og rettsbehandling. Videre ser vi at personvernlovgivning har en stadig større omtale og påvirkning i samfunnet, eksemplifisert gjennom personvernforordningen fra EU. Det blir særdeles viktig at klareringsmyndigheten på en troverdig måte kan informere den klarerte om at deres opplysninger blir beskyttet på en god måte. Mulighetsrommet her ligger i god digital kommunikasjon med borgeren hvor informasjonssikkerheten er ivaretatt.

### Samspill

Vi tror det sikkerhetsmessige samspillet mellom sektorene stadig blir viktigere, hvilket betyr at også klareringsinstituttet må følge dette samspillet. De ulike bidragsyterne i personellsikkerhetskjeden blir stadig viktigere, og behovet for rask utvikling og endring øker. Nødvendigheten av likebehandling utløses av både hensynet til individet og samfunnets sikkerhet, og det kan være naturlig å vurdere en ytterligere konsolidering av dagens klareringsmyndigheter for å både øke kvaliteten og redusere kostnader på ulike steder i forvaltningen. Det er også nødvendig å arbeide for en økt knytning mellom klarering og autorisasjon, slik at forutsetningen for og kvaliteten i den daglige sikkerhetsmessige ledelsen også forbedres. For staten er det videre nødvendig å samordne ulike personellsikkerhetstiltak, spesielt de som har samme formål i ulike sektorer.

---

<sup>7</sup>NorSIS, Trusler og Trender, 2019-2020, s 32.





# KAPITTEL 6

## ÅRSREGNSKAP



# LEDELSESKOMMENTAR ÅRSREGNSKAP 2021

## Formål

SKM arbeider tverrsektorielt innenfor personell-sikkerhet, og bidrar med avgjørelser i klareringssaker og råd knyttet til autorisasjon, daglig sikkerhetsmessig ledelse og oppfølging av klareringssaker. Virksomheten er underlagt Justis og beredskapsdepartementet, har Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) som fagmyndighet og er underlagt kontroll fra EOS-utvalget.

Godt forebyggende sikkerhetsarbeid er avgjørende for å beskytte nasjonale verdier mot blant annet spionasje, sabotasje og terrorhandlinger. Klarering av personell som skal ha tilgang til sikkerhetsgradert informasjon, skjermingsverdige objekter eller infrastruktur, er et kjernetiltak innen forebyggende sikkerhet. Sivil klareringsmyndighet (SKM) skal i tillegg til å redusere risikoen for innsidere i samfunnet også bidra til å styrke kvaliteten, rettsikkerheten og likebehandlingen i klareringssaker.

## Bekreftelse

Det bekreftes at årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet (R-115), i tillegg til krav fra Justis- og beredskapsdepartementet, bl.a. Hovedinstruks til Sivil klareringsmyndighet. Det bekreftes at regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

## Vurdering av vesentlige forhold

Sivil klareringsmyndighet mottar sin driftsbevilgning fra Justis- og beredskapsdepartementet, kap. 0453 post 01. Opprinnelig budsjettamme ble økt med overføring av midler fra 2020 og kompensasjon for lønnsoppgjør. Samlet tildeling ble kr 48.115.000, jf. note A.

Bevilgningsrapporten viser et mindreforbruk på kr 469.323. Mindreforbruket søkes overført til 2022, jf. note B.

En sammenligning mellom 2021 og 2020 viser at samlet tildeling har økt med kr 6.791.000. Den økte tildelingen er primært disponert til planlagt oppbemanning av virksomheten, noe som er synliggjort i note 1. Driftsutgiftene har også økt noe, jf. note 2.

Lønnsandel av driftsutgifter er relativt lav, noe som skyldes at oppbemanningen ble gjennomført i hovedsak siste halvår, og etter at SKM hadde utvidet sine kontorarealer. Utvidelsen har vært nødvendig for å kunne håndtere varige endringer i saksporteføljen. Investeringsutgiftene er relativt høye, noe som skyldes investeringer til ikt, audiovisuelt utstyr og møbler knyttet til utvidelsen av arealene. SKM erfarer også noe økte energiutgifter i 2021, som potensielt kan øke ytterligere kommende år.

## Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for direktoratet. Årsregnskapet for 2021 er ikke ferdig revidert pr dags dato.

Revisjonsberetningen blir publisert på direktoratets nettside når dokumentet er klart.

Moss, 31. januar 2022



**Gudmund Gjølstad**

Direktør Sivil klareringsmyndighet



# NOTER TIL REGNSKAPET

## PRINSIPPNOTE ÅRSREGNSKAPET

---

Årsregnskap for Sivil klareringsmyndighet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("Bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og Hovedinstruks for Sivil klareringsmyndighet, fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Sivil klareringsmyndighet står oppført med i kapitalregnskapet.

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a)** Regnskapet følger kalenderåret
- b)** Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c)** Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d)** Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene

skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Sivil klareringsmyndighet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

### Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Sivil klareringsmyndighet har rapportert til statsregnskapet. Det er stilt opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som vi har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Sivil klareringsmyndighet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva vi har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev. Vi disponerer ikke tilsagns- eller belastningsfullmakter utover dette.

### Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall Sivil klareringsmyndighet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Sivil klareringsmyndighet har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 8 til artskontorapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

## Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0453	Sivil Klareringsmyndighet	01			48 115 000	47 645 677	469 323
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	1 964 139	
Sum utgiftført					48 115 000	49 609 816	
Inntekstkapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merutgift og mindreutgift (-)
5309	Sivil Klareringsmyndighet	29			0	48 773	
5700	Nettoordning for mva i staten	72			0	3 844 981	
Sum utgiftført					0	3 893 754	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						45 716 062	
Kapitalkontoer							
60094901	Norges Bank KK/innbetalinger					686 398	
60094902	Norges Bank KK/ubetalinger					-46 255 419	
704493	Endring i mellomværende med statskassen					-147 041	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					<b>31.12.2021</b>	<b>31.12.2020</b>	<b>Endring</b>
704493	Mellomværende med statskassen				-1 173 809	-1 026 768	-147 041

### Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
045301	305 000	47 810 000	48 115 000
<b>Budsjetttildelinger 2021</b>			
Budsjettramme iflg. opprinnelig tildelingsbrev			47 212 000
Overføring fra 2020, jf. brev av 10.05.2021			305 000
Supplerende tildelingsbrev lønnsoppgjør, jf. brev av 11.01.2022			598 000
			48 115 000

### Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift/mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Om-disponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp (inntil 5% av årets tidling, jf note A)	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
045301		469 323	0	469 323	0	0	0	469 323	2 390 500	469 323

Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

## Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2021

	Note	2021	2020
<b>Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Innbetalinger fra gebyrer		0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		0	0
Salgs- og leieinnbetalinger		0	0
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
<b>Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Utbetalinger til lønn	2	31 386 474	26 830 974
Andre utbetalinger til drift	3	13 350 387	13 087 185
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		44 736 860	39 918 159
<b>Netto rapporterte driftsutgifter</b>		<b>44 736 860</b>	<b>39 918 159</b>
<b>Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
<b>Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet</b>			
Utbetaling til investeringer	5	2 908 816	1 269 988
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter		0	485
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		2 908 816	1 270 473
<b>Netto rapporterte investerings- og finansutgifter</b>		<b>2 908 816</b>	<b>1 270 473</b>
<b>Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</b>			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
<b>Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</b>			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
<b>Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</b>			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		48 773	40 000
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		3 844 981	3 297 552
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		1 964 139	1 332 861
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-1 929 615	-2 004 691
<b>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</b>		<b>45 716 062</b>	<b>39 183 941</b>
<b>Oversikt over mellomværende med statskassen</b>			
<b>Eiendeler og gjeld</b>		<b>2021</b>	<b>2020</b>
Fordringer		0	0
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 173 809	-1 011 183
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		0	-15 585
<b>Sum mellomværende med statskassen</b>	8	<b>-1 173 809</b>	<b>-1 026 768</b>

## Note 2 Utbetalinger til lønn

	<b>31.12.2021</b>	<b>31.12.2020</b>
Lønn	24 771 707	20 875 107
Arbeidsgiveravgift	3 844 981	3 297 552
Pensjonsutgifter*	2 866 445	2 415 381
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-686 398	-193 750
Andre ytelser	589 739	436 685
<b>Sum utbetalinger til lønn</b>	<b>31 386 474</b>	<b>26 830 974</b>
<b>Antall utførte årsverk:</b>	<b>37,0</b>	<b>32,1</b>

### \* Nærmere om pensjonskostnader:

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12,0 prosent.

## Note 3 Andre utbetalinger til drift

	<b>31.12.2021</b>	<b>31.12.2020</b>
Husleie	4 481 093	3 301 624
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	5 899
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3 708 253	5 504 000
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	52 622	11 826
Mindre utstyranskaffelser	663 427	304 749
Leie av maskiner, inventar og lignende	583 890	160 726
Kjøp av konsulenttjenester	0	0
Kjøp av andre fremmede tjenester	2 230 194	2 691 536
Reiser og diett	209 113	195 276
Øvrige driftsutgifter	1 421 795	911 547
<b>Sum andre utbetalinger til drift</b>	<b>13 350 387</b>	<b>13 087 185</b>



#### Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
<b>Sum innbetaling av finansinntekter</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	485
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
<b>Sum utbetaling av finansutgifter</b>	<b>0</b>	<b>485</b>

#### Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 908 816	1 269 988
<b>Sum utbetaling til investeringer</b>	<b>2 908 816</b>	<b>1 269 988</b>
	31.12.2021	31.12.2020
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
<b>Sum utbetaling til kjøp av aksjer</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

### Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021	31.12.2020	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 840	0	-1 840
Skyldig skattetrekk	-1 173 809	-1 173 809	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<b>-1 175 649</b>	<b>-1 173 809</b>	<b>-1 840</b>
<b>Sum</b>	<b>-1 175 649</b>	<b>-1 173 809</b>	<b>-1 840</b>

\* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

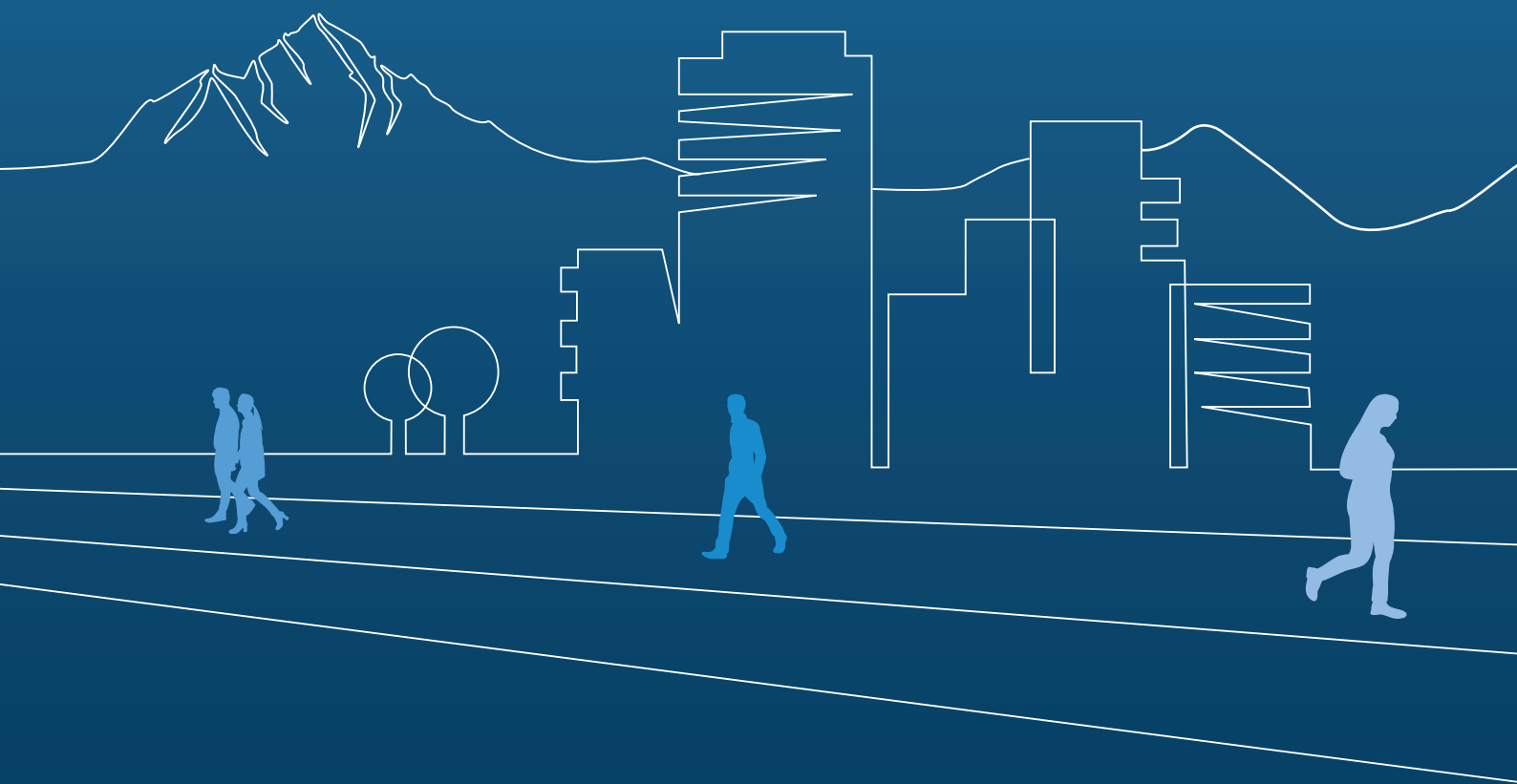
### Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer						
Selskap 1						
Selskap 2						
Selskap 3						
<b>Balanseført verdi 31.12.2021</b>						<b>0</b>

DESIGN, ILLUSTRASJON OG LAYOUT: Sandaunet Designbyrå AS

FOTO: SKM, Sandaunet Designbyrå AS, Haslien fotografene  
Foto uten kreditering: Billedbank

VI BIDRAR TIL TRYGGHET I SAMFUNNET



SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET  
Vogts gate 17, 1532 Moss, Tlf. 69 91 50 00  
Internett: [skm.stat.no](http://skm.stat.no) – [post@skm.stat.no](mailto:post@skm.stat.no)



SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET  
Org. nr.: 918929673

## Riksrevisjonens beretning

### **Konklusjon**

Riksrevisjonen har revidert Sivil Klareringsmyndighets årsregnskapsoppstillinger for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2021. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 45 716 062 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening:

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- årsregnskapsoppstillingene gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2021 og kapitalposter per 31. desember 2021, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

### **Grunnlag for konklusjonen**

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

### **Øvrig informasjon i årsrapporten**

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige

informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

### ***Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapsoppstillingene***

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapsoppstillingene som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapsoppstillingene som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

### ***Riksrevisjonens oppgaver og plikter***

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar basert på årsregnskapsoppstillingene.

Som en del av revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

## **Uttalelse om øvrige forhold**

### ***Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring***

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 11.04.2022

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén  
ekspedisjonssjef

Kari Haugen  
avdelingsdirektør

*Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt*